

LA GOTA

Reflexions sobre el sexisme als
moviments socials: comunicats i
textos sobre el procés de La Torna
davant d'una agressió

Barcelona, maig de 2009

Ens hagués agradat publicar aquest material amb anterioritat, en gran part per la importància que té difondre extensament tota la informació el més aviat possible. Però a més de la necessitat de difondre els fets, hem considerat una prioritat poder aportar un anàlisi polític detallat de la situació, així com oferir eines de lluita i reflexió.

• Introducció	p.4
• El poder de definició	p.6
• Denúncia pública	p.7
• Carta privada de la Torna	p.20
• Carta pública de la Torna	p.24
• Carta “Jo a la Torna no hi participo”	p.25
• Acció a les festes de la Torna i la pallissa	p.28
• Intent de difusió de l'acció i la pallissa	p.29
• Anàlisi de com està el pati	p.31
• Posem noms	p.35
• Concretem el context	p.37
• Mecanismes d'invisibilització de les agressions	p.38
• Algunes reflexions	p.44
• Proposta d'actuació en cas d'agressions	p.46
• Referències	p.48

INTRODUCCIÓ

Avui dia, el pitjor de l'heteropatriarcat es reproduïx en els nostres espais més propers, i el podem trobar dins de les nostres quotidianitats, que suposadament volem que siguin contra tota autoritat i contra tot abús de poder. L'home blanc, jove, de classe mitjana-alta i heterosexual és el subjecte privilegiat d'aquest estat de les coses, i davant de qualsevol, qüestionament, intentarà defensar-se. A mida que t'apartes d'aquest model, deixant de complir-ne característiques, tens menys privilegis. Aquest és el nostre punt de partida.

Si comparteixes aquesta premisa... et convidem a llegir el dossier que tens entre les teves mans. Pensem que t'interessarà conèixer tot el procés, que va des de l'agressió del Pau i del Mario de la Torna a una dona que era del mateix col·lectiu, fins a dia d'avui. I esperem que et proporcioni eines per a seguir qüestionant les relacions que construïm.

Si, pel contrari, no acceptes aquesta premissa, si penses que ja tens el curro fet i que ja has superat la masculinitat tradicional opressora, si creus que el patriarcat ja ha mort, si creus que els discursos i pràctiques feministes són innecessàries o estan passades de moda... també et convidem a llegir aquest dossier, esperant aportar elements (en forma d'experiències, arguments i posicionaments clars) al debat actual sobre violència de gènere als moviments socials.

Una forma de plantar cara al patriarcat és denunciar públicament les agressions masclistes que es donen en la nostra quotidianitat, és a dir, posar sobre la taula en els espais col·lectius on treballem les actituds i accions masclistes dels "nostres companys" de col·lectiu. Assenyalar-ho i anomenar-ho és el primer pas del tot necessari per eliminar el sexisme, al menys, dels nostres espais de lluita. Però per altra banda, posar cara al sexisme no és fàcil, fer pública una agressió per part de "companys" d'un col·lectiu té conseqüències doloroses i, sovint, aquestes recauen en la pròpia dona agredida i en les dones que es solidaritzen amb ella.

Per tant, denunciar públicament una agressió que s'ha donat en el marc dels "moviments socials" no és suficient ja que també cal transformar actituds: cal que hi hagi voluntat de canvi i d'autocrítica. Hem de veure la necessitat de posicionar-nos no només amb paraules, calen fets i la neutralitat només ajuda a qui té els privilegis.

Ja és hora de trencar la imatge "d'agressió=violació en un carrer fosc a les 3 de la matinada per part d'un desconegut tarat (que també)", perquè qualsevol home pot esdevenir un agressor en el moment en que utilitza els privilegis que el patriarcat li atorga per sobrepassar els límits d'una altra persona. Si tenim clar això, també tindrem clar que els nostres espais són susceptibles de viure agressions masclistes, i que la cobertura que els col·lectius de vegades donen als agressors les potencien i les perpetuen.

No volem ser repetitives, però tampoc volem sentir que sempre partim de zero. Per això hem recopilat gran part dels textos que s'han escrit al voltant d'aquest cas d'agressió i hem elaborat una anàlisi del procés des d'una perspectiva feminista. A més, estem cansades del fet que es qüestionin les respostes feministes i no als agressors. Esperem que aquest dossier serveixi d'eina per a superar els diàlegs entre sords que sovint es donen al voltant d'aquests processos.

Un cop més doncs, fem l'esforç de difondre els textos de les agressions

protagonitzades per part de la Torna. En primer lloc, l'agressió sexual per part de dos homes de la Torna (Pau i Mario) a una dona del mateix col·lectiu. En segon lloc, l'agressió de la Torna difamant a la dona agredida en un escrit públic. En tercer lloc, l'agressió física per part d'uns homes de la Torna a un grup de dones feministes que volien visibilitzar el que tothom vol oblidar: les agressions masclistes en general i, més concretament, aquestes dues agressions que acabem d'anomenar.

Els nostres objectius són:

- Donar una visió de conjunt del procés que s'inicia amb l'agressió del Pau i el Mario fins al dia d'avui
- Que serveixi com a precedent en la lluita contra les agressions sexistes i que no ens sentim sempre partint de zero
- Propiciar el posicionament d'individualitats i col·lectius
- Combatre la rumorologia
- Propiciar el posicionament públic de la Torna, assumint la seva mala gestió
- Difondre el cas

El dossier s'estructura en varies parts. En primer lloc, expliquem perquè la dona agredida és la única que té el poder de definir l'agressió com a tal. Tot seguit entrem en un cas d'agressió concret succeït a Barcelona i en tot el procés que ve al darrera, trobareu les cartes de la dona agredida, de la Torna i del grup de suport a la dona, l'explicació d'una acció de visibilització de l'agressió... A continuació presentem una anàlisi d'aquest procés des d'una perspectiva feminista, seguides d'unes reflexions i una proposta d'actuació.

EL PODER DE DEFINICIÓ

Repetidament, davant un cas d'agressió masclista al nostre voltant, ens trobem una situació de pel·lícula de jutges, on n'hi ha que es dediquen a escoltar les “diferents versions”, a reunir “evidències”, contrastar la “coherència” de les històries, tot plegat per determinar si efectivament estem davant d'un cas d'agressió masclista, com si de fet fos el seu paper el de determinar si una agressió ha estat tal o no!

En contrast amb els auto-erigits jutges de “la pena”, comptem amb una eina fonamental proposada i defensada des del feminisme, que és el **poder de definició**. Com que l'escena abans descrita de jugar al tribunal popular és tan lamentablement familiar, trobem la necessitat de donar un espai per explicar en què consisteix aquest poder de definició. Per tal fi, reproduïm a continuació uns fragments del capítol “el poder de definición” que pertany al fanzine de recent publicació (Barcelona, 2008) “Torres más grandes hemos visto caer”. Aquest fanzine, escrit per un home implicat en diverses lluites a Barcelona, reflexiona envers la violència masclista en el nostre entorn, degut a les carències que tenim els moviments socials davant aquests temes.

Aquest concepte vol dir que: “La persona agredida té el poder de definir què li ha passat, i la seva versió és inqüestionable”. O sigui, el típic “agressió és quan una se sent agredida”. (...)

El poder de definició és una alternativa real al sistema jurídic que tracta a l'agressor i la dona agredida com si fossin iguals. Per una banda, obliguen a una dona agredida a enfrontar-se amb el que ha succeït d'una forma extremadament desagradable i moltes vegades traumàtica. Per l'altra, ignoren la desigualtat de poder entre home i dona. (...)

El poder de definició obre la possibilitat a la dona agredida de no haver d'explicar-se, de no sentir-se qüestionada i humiliada per ser directament comparada amb l'agressor i precisament per això és una alternativa al sistema jurídic-policial. Quan, en realitat, començar un procés col·lectiu amb l'intent de fer-se una idea objectiva del que ha succeït, que passa per considerar la versió de la persona agredida tant com la de l'agressor, és reproduir els errors del sistema jurídic. Tot i que normalment actuem des del principi de crear una opinió crítica i objectiva, intentant reunir el màxim d'informació possible, en el cas d'una agressió això fàcilment pot convertir-se en un altre traspàs de límits i per tant, en una altra agressió.(...)

Només la persona agredida pot definir allò succeït. És importantíssim acceptar la versió de la persona agredida, i de no tornar a treure-li el poder sobre el seu propi cos, expressant dubtes, qüestionant-la, o directament no creient-la. El poder de definició no parteix de la creença que la versió de la persona agredida és objectiva, però reconeix que és la única versió rellevant en el cas. (...)

Mentre no hi hagi cap proposta millor de com portar casos d'agressions basats en mantenir la integritat de la dona agredida, no podem rebutjar aquesta. No tenir concepte ens imposaria la impotència d'actuar i així ens faria còmplices de les agressions i del patriarcat. La quotidianitat de les agressions ens exigeix tenir estratègies polítiques. Així el poder de definició ens ajuda a realitzar el nostre rebuig absolut a les agressions com a posicionament clar en la lluita antipatriarcal.”

DENÚNCIA PÚBLICA DE L'AGRESSIÓ

[Aquest text que incloem a continuació va ser difós al març de 2008. Es va enviar a la Torna, a centres socials, de mà en mà i per internet]

OBJECTIUS D'AQUESTES PÀGINES:

- No em ve de gust explicar una vegada darrera l'altra el què va passar al mes de juny [2007] perquè em genera malestar. Per això he escrit aquest dossier: perquè quedi constància dels fets explicats en primera persona i de les meves reflexions al respecte.
- Aquesta història m'ha estat ignorada i negada durant molts mesos, i això m'ha fet molt de mal. Ho he anat fent visible com he pogut, en diferents etapes, a diferents ritmes i amb diferents persones, considerant en cada moment el que podia assumir. Ara per ara, i ja que bastanta gent en sap "alguna cosa", he valorat que el millor és que quedi una versió escrita de referència per a informar a la gent sensible amb el tema, tan sigui a nivell personal com polític. També l'he escrit per cridar a la reflexió, i perquè així, ens preguntem perquè segueixen donant-se agressions en espais considerats de confiança, i perquè resulta tan difícil fer-hi front.
- Després de l'experiència viscuda, puc assegurar que no és útil ni adient per a mi tractar més aquest tema des d'una vessant privada i íntima, amb una persona mediatra amb lligams personals amb ambdues parts. Per això he escollit tancar per la meua banda els debats privats que confonen més la situació, que tenen la tendència de centrar-se en els detalls prescindibles, amb la intenció de tractar de manera superficial el que és important.
- Em vull treure aquest pes de sobre que m'ocupa de fa massa temps, perquè estic esgotada, avorrida i m'afecta massa seguir donant-li voltes a temes que per mi estan massa clars, i que jo ja he reflexionat extensament. M'he adonat que no ens posarem d'acord, doncs hi ha un conflicte, i una part el veu massa clar, i l'altra part massa poc clar. Per tots aquests motius he decidit fer-ho públic.

SOBRE EL PERQUÈ SE'N SOL DIR BROMA A UNA AGRESSIÓ ENTRE AMICS...

És fort trobar-me a 2 amics (cal deixar clar que uns minuts abans dels moments que narraré a continuació, encara els considerava amics) enmig d'una festa (que jo creia espai de confiança per a mi) que em subjecten un per cada braç amb un evident abús de força, i per tant, exercint sobre mi una important dosi de violència física: es llancen sobre mi a la vegada i m'arraconen cap a una paret, i mentrestant em comencen a frotar mà d'una manera clarament babosa. Alhora que exerceixen sobre mi una important dosi de violència verbal: mentre em comencen a dir guarrades varies (comentaris desagradables sobre el meu cos, i sobre el que volen fer, mentre riuen amb cara de porcs). És clar, mentrestant jo flipo, i només puc pronunciar, amb l'estat de xoc que genera una situació d'aquesta embergadura exercida per 2 suposats amics: "si és una broma ppareu", i ells responen "sí que és una broma, juajua, però tu sí que estàs buena", i segueixen fent el mateix. Imposant-me el seu desig sexual a la força. M'estic sentint agredida.

Fins que reaccio i me'ls trec de sobre a empentes, amb el pànic, el fàstic i la decepció al cos. Sento impotència per haver hagut de viure aquests 5 minuts de merda gratuïtament. Tot seguit se'm queden mirant seriosos, sense pronunciar ni un ho sento, ni un se'ns ha anat la olla... ni res. Un d'ells encara té la barra de dir: "però com no et vols liar amb mi, si vas estar liada amb aquell pringat durant tan de temps!" (referint-se a una persona amb qui havia estat feia 6 anys). Evidentment no valia la pena respondre ni un sol mot davant tal judici patètic.

Tot això va succeir el 3 de juny de 2007 cap a les 4 de la matinada

aproximadament. L'endemà al migdia estem acabant de dinar en una taula amb unes 10 persones, amistats comunes de les parts implicades en els fets d'anit. Un d'ells ja havia marxat a casa seva al matí, l'altre es trobava en la mateixa taula que jo. En un moment, ja no aguanto més l'angoixa de seguir fent veure que no ha succeït res. I aprofito un comentari d'aquesta persona per explicar els fets, evidentment amb un to de cabreig. L'actitud generalitzada de la gent d'aquella taula, suposadament companys d'un mateix espai polític, i potser alguna amistat, és aixecar-se de la taula, o ignorar la narració. Per altra banda, la persona a la qual m'estic dirigint, em diu "no me'n recordo de res, qualsevol cosa que t'hagi fet de mal, disculpa'm", i es queda tan ample. Una típica negació dels fets per por a perdre una imatge políticament correcta? Evidentment se'm genera una impotència immensa amb aquesta resposta. En tot moment he pensat que és mentida que se'ls hagi oblidat tan fàcilment. Potser són les drogues (però no semblava que se n'haguessin pres suficients com per generar tal amnèsia), potser la covardia de reconèixer tals misèries en públic, donat que són 2 persones políticament correctes, políticament actives, políticament conegudes arreu, i la seva imatge pública deu valer massa per intentar que una companya es senti una mica menys malament, un cop ja l'han cagat de ple. Per sort, ho puc parlar de manera més confortable amb 3 persones més tard (amb les que ja ho havia parlat amb anterioritat al dinar), però acabem decidint no fer res més de moment doncs "ja has estat prou valenta de dir-ho amb veu alta tot" (argument que em convenç pel moment), i se suposa que "és un tema que a la llarga acabaràs parlant amb les 2 persones implicades". Cal dir que, internament, en alguna part de mi, hi havia la certesa que en un temps prudencial tindrien el valor de reconèixer els fets, almenys. Però van anar passant els mesos. I tot i les ganes de xerrar-ho amb ells, per treure'm alguna cosa del damunt, se'm feia humiliant dirigir-me a demanar una explicació de tu a tu, doncs ni és un tema privat, ni em veig sent l'educadora de ningú (crec que és evident que ells haurien de perdre el cul per intentar restaurar el dany causat). Però com sempre, la història al revés.

No torno a coincidir amb aquestes 2 persones juntes en un espai comú, fins a l'octubre de 2007 (cal dir que, a l'agost coincideixo amb una d'aquestes persones en un espai obert amb molta gent, i em sento incòmode). En aquest moment penso que la història no es pot acabar així, amb el silenci sense més, perquè em sento fatal i em venen ganes de marxar d'un espai que fins al moment, havia estat un espai de confiança per a mi, on sentia que no em podia passar res de mal. Per altra banda, a partir d'aquest moment deixo de freqüentar aquest espai (on m'he passat moltes hores en els últims anys), en gran part, per no exposar-me a situacions que em generin malestar. Això m'ha comportat distanciar-me de molta gent, i d'activitats diverses, per no poder portar la situació d'altra manera, i fins i tot he trencat amb amistats per la incomoditat generada en diverses situacions, per diverses opinions, o per silencis. Puc dir que el meu dia a dia ha canviat.

A partir d'aquí començo a pensar sobre el tema, sobre com solucionar-m'ho, i en començo a parlar amb més gent, que m'animen a fer visible la situació. Estic uns 2 mesos reflexionant sobre com vull que sigui la "neteja" d'aquesta situació. Penso en diverses opcions, i la que en un primer moment em convenç més (almenys per començar) és fer públic un escrit sense revelar les identitats de ningú, però narrant els fets i cridant a la reflexió de perquè han de succeir aquestes coses en espais suposadament alliberats de qualsevol tipus d'abús.

Una nit de desembre vaig a una festa en un centre social, i només entrar em diuen que està una de les persones que em va forçar. Dic que prefereixo no saber on és, per intentar estar a gust (és un espai d'uns 300 m²). Després d'unes quantes hores d'estar tranquil·lament, aquesta persona es situa a uns 3 metres de distància, i em sento molt envaïda. Al cap de 10 minuts de xerrar si és millor marxar, fer veure que no passa res, o encarar-me..., no puc més i acabo decidint encararme.

Li demano que es situï en un lloc on no el vegi, que l'espai és prou gran per cabre-hi els dos sense interferències, i que em sento molt malament tenint-lo a prop després del que va passar al juny (tenint en compte que no s'han dignat a moure ni un dit

durant 6 mesos, i que jo m'ho he començat a currar seriosament des de fa 2 mesos). En resumides paraules, em diu que tot m'ho estic inventant i que sóc una paranoica, i també una histèrica (perquè en el moment en que em diu mentidera em poso molt nerviosa, és clar). Una amiga me l'aparta i se'n va a parlar amb ell, i altre cop resumint, ell diu que tot això és una conspiració contra ell, i segueix negant la història. Estic 10 minuts "tranquil·la", i se'm torna a situar a 3 metres, però per l'altre costat, potser per despistar... Llavors vaig directa cap allà, i li dic que no el vull veure a prop, i que necessito que em respecti aquesta decisió. I segueix amb el mateix d'abans, cal dir que amb un caire massa xulesc.

Llavors, ja bastant nerviosa, li faig un simulacre "light" del que em van fer ells el 3 de juny de 2007, i li vaig cridant "encara no fas memòria o que!?", i ell es queda impassible, i em segueix dient paranoica. És llavors quan la ràbia i impotència em rebenta i li començo a donar cops de puny a la cara (perquè sinó els hagués donat contra una paret i m'hagués trencat la mà). La gent m'intenta apartar. Ningú sap ben bé que està passant. Me'n vaig. I cal tenir present que si no els hi vaig donar els cops de puny la nit de l'agressió al mes de juny és perquè encara els considerava amics.

Total, que la història es fa pública de cop, però evidentment d'una manera perillosa perquè tothom comença a dir la seva sobre si la òstia si o no, sobre que deuria passar, sobre si tal o qual és tan bona persona, sobre si ens creiem a un o altre... Unes amb més bona intenció, d'altres amb menys. Hi ha rebombori... i tothom en diu la seva. Hi ha gent que troba inadmissible partir-li la cara després de mesos doncs no és legítima defensa. Hi ha d'altre gent que situa l'òstia en un context complicat on hi ha moltes resistències a afrontar un tema que a mi em fa mal: si es dóna al cap de mesos, és per la impotència que genera sentir a un d'ells explicitar que sóc una mentidera, paranoica i histèrica en paraules textuais (també dir que, "típiques acusacions" en situacions d'agressió). Realment per mi va ser en legítima defensa (si es vol dir mental) en negar-se'm uns fets que m'han perseguit durant mesos. I si pogués tirar enrere, els hagués donat una òstia a cadascun el 3 de juny de 2007, i si no ho vaig fer va ser pel xoc que genera que 2 "amics" m'estiguessin posant en una situació tan desafortunada. Afortunadament, també hi ha rebombori sobre el perquè de tot plegat i el que va passar al juny. En general, quan tothom "en parla", hi ha moltes històries diferents circulant i això pot confondre més la situació. Per això, per la part que em toca, i perquè existeixi una versió de referència escrita per mi mateixa, aquí tens aquestes pàgines (podria ser un pas que ells escriguessin la seva part de la història des de la sinceritat, i fessin públic el perquè de tot plegat, vaja...). També ho he escrit per cridar a la reflexió a la gent que dia a dia intenta construir espais alliberats, on no haurien de succeir aquestes coses, i així evitar aquestes actituds abusives, i si cal, reaccionar de manera conscient davant d'aquestes, de manera que l'entorn pugui afrontar-ho. I així, que quedi alguna cosa escrita, intentant en la mesura que pugui, que no ens sentim sempre partint de zero en aquestes situacions.

De gent i col·lectius varis m'han arribat suports, per a mi molt importants. De l'entorn en comú amb les 2 persones en qüestió, doncs poca gent. Potser se n'han assabentat o potser no... Queda en l'aire. Jo no he freqüentat l'espai per no exposar-me a situacions desagradables. A més, jo no he tingut la força per anar a buscar complicitats, o a "convèncer" a ningú de la injustícia viscuda (si no he sentit prèviament un "pots comptar amb mi"). Però també és cert que des del mes de juny, qui més qui menys, sap que va passar alguna cosa, i el rumor a partir dels fets de desembre ha corregut bastant... Per tant, no puc obviar un fet que també em fa mal, que són determinats silencis. Altra gent assabentada del cert, gent propera a ambdues parts ha pretès minimitzar els fets, o ha pretès una suposada neutralitat, per a mi fingida (doncs davant una agressió no pot haver-hi neutralitat, i el silenci és còmplice, i sinó, apliquem-ho a qualsevol altra injustícia social).

En el pitjor dels casos, se m'ha jutjat, per exagerada, o per tenir tanta mala llet, per la famosa òstia... Probablement, del tema se n'ha parlat d'orella a orella. Això sí, en cap moment s'ha propiciat un debat col·lectiu i productiu (la qual cosa sé que és

difícil). Però em dol el “fer veure que no passa res”, doncs no he rebut gaires suports, almenys explícits. He fet el que he pogut, i per mi ja ha estat massa re situar-me i començar a pensar en “i ara què”. Perquè la cohesió de grup que s'hauria de generar per evitar o reparar situacions d'abús, s'empra per silenciar-les? Ja sé que fan por aquestes coses, fan por els conflictes a la cara, i més si són un abus sexual. Però no fa por que una companya es senti sola davant una agressió, alhora que l'han obligada a formar part d'un conflicte fastigos no triat?

Reprenent la història, a partir dels fets de desembre de 2007 es visibilitza el conflicte i per primer cop en mesos, almenys d'una manera explícita, per la “seva part” es comencen a activar unes possibles ganes de solucionar alguna cosa (durant els primers 6 mesos es dona una indiferència i negació de la història). Comença a haver-hi moviment.

La setmana següent de que es visibilitzés la història en públic, una persona amiga d'ambdues parts comença a parlar amb ells per propiciar una trobada, de moment privada, per encarar els fets. Parla amb ells, i pel que m'han explicat, després de 4 hores de conversa, ells acaben reconeixent la situació. També m'expliciten que tot i reconèixer la història, la seva vivència d'aquella nit és diferent. Per mi és molt valuós que després de mesos ells acabin reconeixent els fets, tot i que en pensem coses diferents. I davant d'això, veig la possibilitat de trobar un punt de trobada per parlar del tema. Tot i això, jo no parlo amb ells directament, tota la informació m'arriba per part de la persona medidora. Ens proposem trobar-nos un dia, concretament el 28 de gener.

Jo accedeixo a la trobada, tot i el mal rollu que em suposa, convençuda que anàvem a trobar punts en comú sobre les “diferents vivències” d'uns mateixos fets, prèviament reconeguts. En aquest punt, trobava sentit a discutir el temps que calgués per arribar a la conclusió que els fets no eren una “broma” o un “malentès entre col·legues” sinó una agressió.

Només començar, en escoltar la seva narració de la nit, ells manifesten que s'enrecorden de “tot” (“vam estar ballant tota la nit, i de cop es van estranyar perquè jo me'n vaig anar a dormir de malrollo i em van estar buscant...”) excepte de l'agressió. Jo havia accedit a aquesta trobada no per exposar-me a una altra situació desagradable, i haver de repetir fins a la sacietat els fets (dels quals jo me'n recordo molt bé) sinó comptant amb què hi havia un previ reconeixement, almenys d'una part dels fets. Perquè aquesta amnèsia transitòria?

Cal dir també, que a més de preguntar-me de manera reincident quins havien estat els fets, se'm preguntava amb una exigència de detall excessiva que ratllava l'absurd: “amb quina força se't va agafar?”, “però et podies deixar anar si volies o no?”, “era una força que immobilitzava?”, “era tanta força que se't va fer mal?”, “però on se't va tocar... als pits i al cul, o per on..?”, “però exactament on i com?”...

Bé, jo exposo que justament havia accedit a una primera trobada “en privat” perquè la persona que estava mediant m'havia assegurat que en una trobada prèvia amb ells, li havien reconegut els fets després d'una llarga discussió, on ells mica en mica havien anat afluixant i acceptant que en els mesos posteriors tot havia estat tan cutre degut a les seves inseguretats davant una situació com aquesta. La qual cosa, em resultava comprensible.

La persona medidora, va comentar que davant la “subjectivitat personal” d'uns fets com aquests, ella potser ho hagués viscut diferent a una agressió, i que s'ho hagués pres potser com una broma de col·legues i els hagués dit simplement “que esteu fent?”. En aquest punt vaig sentir bastant malestar, doncs s'estava traient importància a uns fets per a mi importants, viscuts clarament com una agressió. I, crec jo, que no anàvem a parlar de com haguessin pogut viure aquells fets persones diferents.

Després, i tenint en compte el que jo esperava de la trobada (en la qual jo vaig

avançar via mail uns punts concrets on explicitava el que jo volia de la trobada, que són els "Punts per a la trobada" que adjunto), ja ens vam començar a desviar clarament del tema a parlar: es va començar a jutjar que és joc i que és agressió, i les "confuses fronteres" que ho separen, la qual cosa pot arribar a ser molt perversa. Comentaven que ells, que viuen tan agradablement la seva sexualitat, sense tabús ni "coses rares", els "jocs" de la nit sempre els gestionen bé... (no cal dir que per mi aquella nit no va ser gens ben portada). Es va començar a debatre de quines diferents maneres s'haguessin pogut viure els mateixos fets, i quins poden ser els límits de cadascú. Enlloc de parlar dels fets en qüestió concrets, ni del respecte als meus límits "en concret". Per mi calia parlar de la imposició de sexe explícita que es dóna quan 2 col·legues t'agafen un per cada braç i et comencen a babosejar, i tu explicites clarament que et deixin. A mi ningú em va preguntar res, ni va haver-hi gaire sofisticació en la "jugada". Per començar, si hem de parlar de límits, hi ha coses que d'entrada es fan des del respecte i d'altres que no. Per mi, aquells fets superaven d'entrada els meus límits des del primer moment. A més, jo vaig explicitar quin era el meu límit en aquell moment, i no se'm va respectar, continuant l'abús (i a més de manera burlesca). Per mi, el problema que s'havia de tractar no eren els meus límits, sinó la resistència per part d'ells a acceptar els límits que els hi posen les altres persones, i que això derivi en una situació d'abús. Podríem debatre hores i hores sobre els límits de cadascú, però no era el tema en qüestió. A més, una de les vegades que vaig tornar a explicar els fets (cal dir que per mi desagradable, haver d'anar repetint els esdeveniments), la persona que mediava va comentar que estava ampliant la versió, ja que notava ara que la informació era diferent. Jo no he ampliat res, doncs són uns fets prou clars i simples, que porto explicant des de fa bastants mesos, i que a més he explicat a diverses persones de la mateixa manera. Per mi aquest no és el paper de cap medidora, i menys en el moment de parlar amb les dues persones implicades. I si ho pensava o ho dubtava, hagués estat bé que m'ho hagués preguntat a mi privadament, i no tenint enfront una situació tan complexa com la "trobada". Vaig sentir que s'estava posant en dubte la meua sinceritat, d'una manera que s'escapava al meu sentit comú. Realment em va generar molta confusió, i no se si es referia a la informació facilitada per mi, com a conseqüència del seu excés reiteratiu de preguntes de detall (innecessàries) amb el que em van pressionar tots plegats, on només faltava que se'm preguntés amb quina força se m'estava agafant, mesurat en unitats de "joules".

Una de les moltes vegades que vaig explicar els fets, cal dir que un d'ells va recordar un "flash" de la nit: el moment en que un d'ells em retreia perquè no em volia liar amb ell. Del que havia passat abans, però, no se'n recorden en absolut. La qual cosa no em crec, i es simptomàtica de com ha anat tot el procés: és una coartada perfecta dir que donen la meua "veritat com a objectiva", en paraules textuais (i a més, també diuen que en fer aquest pas, estan cedint molt...) però que tenen un gran lapsus just dels 5 minuts de la nit en que va ocórrer l'agressió. En dir que no se'n recorden dels fets, s'estan situant en una postura molt còmode per ells. Però per a mi és pitjor, doncs si realment no se'n recorden del que van fer són un perill, veient-se capaços de protagonitzar un abús com aquest sense recordar-se'n, i interpretant-ho com a la seva probable sexualitat expansiva i sense tabús.

Un altre punt delicat que es va donar, va ser que una de les dues persones implicades al·legava el següent: perquè si en el moment dels fets jo tenia la "legitimitat moral que té la persona agredida" no vaig confrontar més la situació i vaig implicar a més gent que estava present el dia que ho vaig dir en veu alta, i no vaig actuar amb més fortalesa si jo tenia la "raó"? Potser, per la manca de responsabilitat col·lectiva en aquestes situacions, el més "normal" és que passi el contrari no? No és justament una manca de legitimitat de la persona agredida la que, d'entrada, fa que sigui tan complicat que aquesta es senti capaç d'afrontar una situació d'abús?. Ell va fer referència a que jo ho havia portat fatal, quasi tan com ells, i que havia d'assumir-ho. Evidentment no ho vaig assumir, doncs està clar per molta gent, crec, i sense necessitat que jo ho hagi d'explicar... Tan simple com que la situació em superava, i per mi ja va ser massa dir-ho en veu alta, i obtenir la resposta "no me'n recordo de res, qualsevol cosa que t'hagi fet disculpa'm" d'una

de les persones implicades, a més, del silenci de les persones presents, que cal dir que no em va donar molta més fortalesa, sinó que més aviat vaig sentir decepció i soledat (només una persona de les presents es va apropar a mi uns dies després interessant-se pel que havia explicat, a part de les persones amb qui ho havia parlat privadament). També va dir que ell en el moment en que ho vaig dir en veu alta vaig explicar-ho molt per sobre (evidentment no vaig entrar en detalls morbosos, però vaig deixar clar que m'havien agafat, tocat i demés), i en referència a això, va afirmar que en aquell moment ell em va demanar que ho expliqués millor, la qual cosa no és certa, doncs es va quedar més aviat mut i amb cara de pòker.

En acabar el temps que teníem previst per a la trobada, es va comentar que calia un altre dia per acabar de parlar, concretament es va dir pel 18 de febrer (jo en aquell moment vaig accedir, doncs per mi estava clar que no havíem aclarit res, i encara no havia paït la trobada). Un fet per mi curiós, que va comentar un d'ells al final de la trobada va ser que "creia necessari perquè ens entenguéssim, fer interpretacions psicoanalítiques de les nostres personalitats", sense molta comprensió de la iniciativa per la meua part. També es va comentar que calia parlar del tema de l'òstia extensament unes quantes hores, i que reservàvem el proper dia per això. Deu resultar que jo sóc la única que troba a faltar encara haver parlat a fons dels "orígens" de tot plegat, des de la sinceritat i la responsabilitat.

Després de tot, en aquestes condicions no vull seguir parlant amb ells, perquè em sento passant pel tubo. En cap moment pretenia que la discussió anés enfocada en aquests termes (com es pot veure en els meus punts facilitats prèviament a la trobada), més que res confusos i poc responsables amb els fets. Va ser una situació de merda continguda perquè suposadament "tots érem amics o ho havíem estat", i no es pot parlar un tema com aquest "com a malentès entre col·legues".

Després de l'experiència tinc una cosa molt clara perquè m'he sentit fatal: està clar que una persona amiga de les 2 parts no pot fer de medidora d'una manera justa (si és que fos possible una mediació). I segur que tot està fet amb la més bona intenció de solucionar d'una manera agradable i ràpida la situació, però aquestes coses no són ni ràpides ni harmòniques. Crec que a ningú de nosaltres ens han ensenyat com actuar en una situació com aquesta, i a més, és un paper complex per a fer una única persona amiga d'ambdues parts. He valorat la implicació d'aquesta persona, i he intentat confiar en la seva manera de fer accedint a la trobada (encara que no estava segura de sentir-me a gust amb l'enfoc de la situació, i vam trigar un quant temps a arribar a un acord, doncs jo ho hagués enfocat de manera bastant diferent). Però jo ja ho he intentat, i he comprovat que no és el millor per a la meua salut mental ni física. He sentit molta confusió, malestar i esgotament. Tan en el sentit de dir-me "que faig aquí?" quan escoltava que no se'n recordaven de res, contra tot pronòstic. Però també un mal afegit, que és gestionar el malestar que em genera que aquesta persona "medidora" no em dona el suport que necessito en un moment com aquest (i que jo, d'alguna manera, esperava) i això em confon massa, i em fa mal. I aquest suport no trobo just demanar-lo, és o no és. En definitiva, no vull més tensió en aquesta situació, i menys amb una persona que per a mi és important, per tant no vull cap altra trobada com la que es va fer. Tot i el mal que m'ha generat la situació per la divergència de maneres de fer, puc arribar a comprendre com ha intervingut aquesta persona, tot i que per a mi no sigui el més apropiat ni el més just, i no ho comparteixo. Com a conclusió, i després d'haver-ho intentat, si hi ha d'haver alguna altra trobada, ha de ser amb suports explícits per la meua banda (si ells volen portar un suport explícit per la seva, hi estic totalment d'acord), però crec que en existir implicacions personals-emocionals entre la persona que "mediava" i ambdues parts es confon tot més. Doncs no sempre som capaces de solucionar les situacions "des de dins" d'una manera responsable i justa. A més, és una cosa que no només m'implica a mi i a ells, no es quelcom que es faci "per a mi" sinó que és una cosa que ens afecta col·lectivament, i per tant (i valgui la frase recurrent "el personal és polític") aquest format de trobada encara ho dificulta més.

En sortir, tot eren sensacions desagradables, però una de les coses que em va fer

començar a reflexionar davant del fet que no volia més trobades com aquesta, va ser el que em van comentar tots els “participants” de la trobada: si jo no em creia que ells no se'n recordaven, no arribaríem a entendre'ns. O sigui, per a que “tot anés bé” i poguéssim seguir parlant se'm posava per requisit que me'ls havia de creure. Però es que resulta que jo no me'ls crec, i no puc dir una cosa per una altra, però el fet que no me'ls cregui tampoc és el principal. El principal és que no se'n recordin o no se'n vulguin recordar: si no se'n recorden s'estan situant en una postura molt còmode per ells, però per a mi és pitjor, doncs si realment no se'n recorden del que van fer són un perill. I el debat hauria d'anar enfocat a dit perill, i no a que jo me'ls cregui. Un altre tema clau que em va generar molt malestar va ser el tema dels límits, on també s'havien capgirat els fonaments: la conversa havia d'anar enfocada a la resistència per part d'ells a acceptar els límits que els hi posen les altres persones, i no a jutjar si els meus límits són els apropiats o no. I així molts més exemples (ja narrats) amb els que em vaig adonar que no en trauríem l'aigua clara. Per mi, la poca claredat, l'enfoc de les coses “al revés”, i el desviar-nos de l'important van ser la tònica de la trobada.

Conclusions:

- Jo anava a aquest “encontre” convençuda que els fets estaven, almenys en part, reconeguts. En no ser així no accepto cap altra trobada com aquesta. No veig útil, ni productiu, ni adient per la meua salut mental (ni tinc ganes) de seguir fent reunions privades en aquesta línia de “debats íntims” que no impliquen una responsabilitat real ni cap acció enfront de. No té ja més sentit per mi tractar aquest tema en privat, i sense tenir tots present que estem enfront d'una qüestió política.
- En existir implicacions personals-emocionals entre la medidora i ambdues parts es confon tot més, i encara és més difícil arribar a una situació justa i responsable.
- Per això, si es tornés a fer una altra trobada, hauria de ser en una reunió “oberta” (però no per això descontrolada) amb totes les persones que tinguin alguna sensibilitat personal i/o política amb aquesta història (abstenir-se tafaners), prenent com a referència els objectius definits per mi prèviament (els que s'adjunten en “punts per a la trobada”, encara que caldria actualitzarlos).

Aquestes conclusions han estat enviades a les persones en qüestió per informar-les que he decidit no fer cap més trobada en aquestes condicions. Aquests van ser els punts que jo vaig avançar a la trobada, citats anteriorment:

PUNTS PER A LA TROBADA:

- No vull que sigui una reunió de disculpes en privat, i que es doni tot per tancat. I que després davant els amigotes es digui “sí, ja està tot arreglat, és una exagerada...” o coses per l'estil. Vull que el que es reconegui en privat també es reconegui en públic, per no caure en esquizofrènia i hipocresies perilloses per a tots i totes.
- No vull que sigui una reunió privada i personal. Perquè no és només un tema personal entre nosaltres. Per a mi és un tema polític, i més tractant-se d'una agressió entre companys que a més d'haver estat amics, hem compartit també espais polítics importants per a nosaltres.
- Vull que aquesta trobada sigui un primer contacte, l'inici d'un procés on comenci una reflexió eminentment política sobre els fets, de manera constructiva i sincera, deixant de banda les pors i la bona imatge. I tenint com a objectiu principal l'assumpció del dany causat a una companya.
- Vull que aquest procés, quan estiguem preparats i preparades, desembocchi en un debat col·lectiu amb la gent del nostre entorn amb qui creiem important parlar-ho, explicar-ho i reflexionar sobre les nostres actituds, i també sobre les actituds d'aquest entorn davant d'uns fets com aquests.
- He fet un escrit explicant els fets i com m'he sentit, alhora que llançant algunes reflexions per a mi essencials a tenir en compte. Seria bo que vosaltres reflexionéssiu sobre el que ha passat des de mes de juny fins a dia d'avui, i que

valoreu sincerament quina ha estat la vostra actitud, i el que m'ha pogut suposar a mi.

ALGUNES REFLEXIONS PER AL DEBAT COL·LECTIU:

Després d'haver narrat tot el que he viscut durant aquests mesos, he intentat reflexionar i analitzar a posteriori tot el que ha anat succeint, i vull que quedi clar que, el què m'ha passat a mi no és cap fet aïllat ni atípic dins dels moviments socials. El que ha passat en aquesta història des del començament fins a dia d'avui, segueix uns patrons d'actuació molt comuns, i els mecanismes que s'han desplegat per no assumir l'agressió i per neutralitzar el conflicte ens poden recordar a d'altres experiències passades. En general, potser és que ens fa falta un debat col·lectiu on ens qüestionem des dels fonaments perquè es donen tan sovint agressions en els espais de confiança, i perquè moltes no es fan visibles, i perquè les que es fan visibles s'intenten invisibilitzar. Més que res, per no sentir-nos sempre partint de zero, i no sentir-nos sempre repetint dinàmiques que acaben generant encara més malestar i confusió. Per això, intentant no parlar directament del meu cas concret, he intentat escriure algunes reflexions generals, on la història concreta d'aquest dossier es veu reflectida. Per així, intentar una vegada més, que ens adonem de la necessitat urgent de plantejar-nos tractar aquests temes com a una qüestió política igual d'important que qualsevol altra.

És preocupant que dins els moviments socials actuem com si ens haguéssim cregut que les qüestions que planteja el feminisme ja estan assumides per tothom, i per tant, estan superades, i són repetitives... Quan realment hi ha un retrocés en les pràctiques col·lectives i en el discurs. Com podem creure'ns transformadors si ni ens preguntem a nivell personal sobre els valors que surten de dins nostre que segueixen legitimant dominacions i desigualtats? Com podem tenir tantes resistències a assumir-ho? I com podem tenir tantes energies per neutralitzar els conflictes? És preocupant el nivell de tolerància que existeix en els espais polítics davant les agressions, i la naturalització/normalització de certes formes de violència. Perquè hi ha tanta inconseqüència entre discurs i pràctica, i una absoluta falta de sensibilitat al respecte? Perquè no és considerat ni un tema polític a tractar?

És molt difícil identificar a una persona que ha agredit en un ambient polític, tant per ells com per l'entorn, ja que la seva imatge no es correspon amb l'imaginari del maltractador. Aquest imaginari del maltractador ens desvia de la possibilitat de reconèixer l'abús en totes les seves formes/expressions. Quan estem en espais de confiança un fet idèntic el valorem de manera diferent que quan passa fora d'aquest. Perquè en aquests casos la veritat pot ser paranoia, la ràbia o por pot ser susceptibilitat, i la proximitat pot acabar sent distància?

És perillosa la doble moral segons la qual és fàcil reconèixer els errors dels enemics, però no dels amics. Perquè la protecció del "nosaltres com a grup" és tan forta i es generen tantes resistències a acceptar que un membre de l'entorn hagi comès un error greu?

IMAGINARI DEL MALTRACTADOR POLÍTICAMENT CORRECTE. LA RELACIÓ DESIGUAL DEL DRET PER AGREDIR VERSUS EL NO DRET A VISIBILITZAR-HO:

- La figura de l'agressor està completament mediatitzada: només pot ser una persona de fora del nostre entorn, el que surt per la tele, l'estereotipat psicòpata que t'espera darrera de la cantonada amb una navalla, o l'alcohòlic desestructurat. Quan algú conegut ha maltractat sembla que sentim la necessitat de justificar-lo. Ha de continuar sent una persona perfectament normal! no pot haver emmalaltit de cop!
- Però no hi ha patrons que descriguin qui pot maltractar i qui no. Pot ser

qualsevol amic, familiar... Però justament per aquesta mediatització de l'agressor que hi ha en el nostre imaginari, no volem acceptar que siguin amics o familiars. I també per això volem justificar-los, tranquil·litzar-nos pensant que va ser un simple moment de bogeria, de feblesa, o de pèrdua de control justificable.

- Hem de ser capaces de veure més enllà i desarticular aquests imaginaris i com no, les identitats (o aparences) militants: com pot haver agredit un "supermilitant" intel·ligent, sociable, decidit, conscient, amb dots organitzatives...? Però també i sobretot amb gran capacitat per amagar totes les seves contradiccions. Mentrestant, la persona que ha agredit també està vivint una situació contradictòria, doncs la imatge pública que ha de ser perfectament correcta, no es correspon amb la seva actitud real.

- En la ment de la persona que ha agredit, és molt típic i recurrent el recurs de qüestionar a la persona agredida, i al seu grup de recolzament incondicional com a una conspiració, per així netejar la seva imatge. En el seu recurs per salvar el cul és molt fàcil assenyalar a la persona agredida i al seu grup de suport com a persones sense credibilitat (histèriques, paranoiques, "feministes"...). L'altre recurs que desenvolupa és la camaraderia amb d'altres homes "aliats" a qui veu com a "iguals" i amb qui es pot esplaïar tranquil·lament en el seu llenguatge.

- Per tant, un cop es fa visible la situació, els danys personals que puguin sentir les persones que han agredit són la seva última responsabilitat, des del moment en que exerceixen l'agressió. Els danys a la imatge de l'agressor que apareixen en visibilitzar una situació d'abús no han de recaure en la persona que està denunciant els fets. Si en privat la persona agressora és prou "valenta" de faltar el respecte, humiliar i imposar el seu desig sexual de manera abusiva, un cop es fa públic és de justícia assumir la situació, i no emparar-se en el no reconeixement o deslegitimació de la persona agredida, únicament per salvar el cul.

- El prototip de l'agressor que es dibuixa en l'imaginari col·lectiu, el sociòpata del carreró, es mou en una clandestinitat conscient d'estar cometent un delictes. En canvi, en les agressions dins els ambients de confiança no es donen en la clandestinitat (sabem perfectament qui som, on vivim, què fem...). En aquests casos, per agredir, al igual que per defensar-se, cal sentir-se amb dret a fer-ho, i per això cal certa convicció personal, a més de certa protecció social. Per tant, l'agressió (del tipus que sigui, física, psíquica, verbal... i vingui de qui vingui, d'un familiar, amic...) es fa sota el secret i protecció de la privacitat, però amb una patent de familiaritat, amb la confiança en la cohesió del grup, amb la seguretat de la comprensió, la mediació o el silenci de la comunitat. – Això no significa l'aprovació col·lectiva de determinats fets, però sí la facilitat per obviar-los, o per, un cop visibles o ineludibles, prioritzar la protecció i reproducció de la normalitat: que el pare segueixi sent el pare, la parella la parella, i l'amic l'amic.

- És dins d'aquesta consciència de lo normal (i del que pot ocórrer protegit per la normalitat) en la que un familiar, parella o amic imposa un acte sexual (del grau que sigui) mitjançant les malanomenades bromes, la falta de control sense pensar en la voluntat externa, o en el pitjor dels casos la força, i tot amb absoluta tranquil·litat moral i emocional. I a més, tenint el privilegi de fer mal "sense voler", sense intenció, sense saber-ho...

- Els homes que troben la protecció social i moral en la comunitat per imposar una voluntat sexual (sistemàtica o circumstancial) no actuen mai, ni ahir ni avui, per impuls de cap disfunció ètica o psicològica, no ho fan per una falla educativa o pedagògica tampoc, ni tal sols amb mala intenció. Sinó per dret, perquè "sempre ha estat així". Les agressions no són anècdotes aïllades, sinó que formen part d'una violència estructural, emparada en un privilegi social.

- De la mateixa manera que quan una dona no es defensa, o no ho visibilitza no ho fa per debilitat mental o física, o per submissió, o per falta d'intel·ligència o criteri. Sinó per absència de dret. Perquè el primer que ens surten són les pors i inseguretats de tot el que sabem que haurem d'afrontar...

- El poder és molt més que forçar a un cos que es resisteix o reafirmar-se contra una negativa... Això no és poder, encara que sigui la força la que habitualment permet imposar i normalitzar aquestes situacions. El poder està allà on la força no és necessària, o les coses poden precisament passar sense cap conflicte visible ni previsible. I és el que passa amb les agressions que ocorren en

els suposats espais de confiança. I és on es produeix la violència sexual de manera normalitzada, privada i invisible, és on més es dóna lloc a equívocs i a sofisticacions del llenguatge, i les seves interpretacions.

PERQUÈ HEM APRÈS A SENTIR UN FET IDÈNTIC DE MANERES DIFERENTS SEGONS SI ES DÓNA EN EL NOSTRE ENTORN O FORA D'ELL? ELS ESPAIS DE CONFIANÇA VERSUS LES AGRESSIONS. RESISTÈNCIES A AFRONTAR L'AGRESSIÓ EN L'ENTORN PROPER:

- Perquè som capaces d'identificar sens dubte certs tipus d'agressions i d'altres no? Perquè no intervenim amb la mateixa contundència davant una agressió de gènere en el nostre entorn més proper? Perquè quan ens toca de prop, s'esvaeixen els principis que serien inqüestionables en altres circumstàncies externes? Perquè si detectem fàcilment una agressió com a tal quan succeeix fora del nostre entorn, ens costa tan detectar-la quan succeeix dins el nostre entorn, i ho intentem justificar, minimitzar o eufemitzar amb paraules com “seria una broma”, “serà una exagerada”, “serà un malentès”...? Perquè en molts casos recorrem al xantatge emocional, a la crítica destructiva, als judicis...? Ens limitem a fingir una simple contraposició teòrica a aquests esquemes? I la pràctica què? Fins a quin punt ens condicionen els “antiestereotips”? Perquè hi ha tantes agressions sexuals dins espais polítics i perquè tanta incapacitat per gestionar-ho col·lectivament?
- Com veiem la percepció dels propis drets o absència d'ells?: la persona agredida té dret a explicar el què li ha passat sense que la gent la jutgi?. O per l'altra banda: si em diuen que NO, jo tinc dret a imposar el meu desig sexual per la força?. Estem dins de relacions de dominació naturalitzades i normalitzades (siguin puntuals o reincidents), i que per tant, poden ser exercides sense cap mena de justificació?
- Existeix una gran dificultat per identificar les múltiples cares de la violència contra les dones, així com detectar els casos que es poden incloure sota aquest nom, sobretot si succeeixen en espais de confiança. Però és impossible parlar de violència sexual sense referir-nos a les relacions de confiança. Les agressions dins l'entorn més proper no són una acumulació “d'errors” o “anomalies individuals”, no és cap % d'amoralitat ni d'anormalitat, sinó que són una prova del bon funcionament de les relacions de confiança com coixí de les relacions de violència (on també entren formes d'abús no pròpiament violentes).
- La violència estructural contra les dones no és cap concepte abstracte propi d'estudis, ni res de la vida dels altres, extern al nostre entorn supermilitant i superconscient. No són els 4 abusos en boca de tothom, ni la suma infinita d'agressions que cadascuna pot explicar que ha patit, o les agressions que surten per la tele... Aquesta violència estructural es sustenta en unes pautes generalitzades de dominació que atravessen totes les esferes de la nostra quotidianetat, per això cal una responsabilitat col·lectiva per fer-hi front. Reconèixer l'estructuralitat de la violència masculista és crear les condicions necessàries per evitar-la, i en últim lloc responsabilitzar-nos del que succeeix al nostre entorn.
- És una paradoxa estèril estar freqüentant espais alliberats si després no ho són. Perquè un espai alliberat sigui diferent de la societat (tal com ens volem creure) cal començar a pensar que dins d'aquests no hi pot cabre qualsevol actitud. Perquè no podem ser compatibles amb certes actituds que desafortunadament passen tants cops. Qui actui de manera indesitjable ha de notar per part del seu entorn que està fora de lloc, i s'ha de sentir incòmode. Però potser passa el contrari.
- Realment en els grups en què ens movem, sovint es donen situacions d'abús. I és molt difícil que les reconguem i que reaccionem davant d'actituds sexistes i abusives que han protagonitzat persones que hem escollit com amigues, o amb qui hem decidit compartir un espai, o amb qui ens identifiquem en molt del què pensem. És dur que una persona escollida com amiga ens agredeixi i vulneri un espai fins al moment considerat de confiança. I també és dur que l'entorn més proper no s'impliqui, sinó que miri cap a una altra banda, intentant invisibilitzar, oblidar i deixar l'assumpte en l'esfera privada.
- Ens és difícil assumir aquesta responsabilitat col·lectiva davant les

agressions, doncs és potser reconèixer-nos com a agressors, o com a amics d'agressors. El personatge de l'agressor s'entén que està lluny del nostre entorn més proper, com algú que no pot ser el nostre amic. És molt fàcil associar directament a agressió sexual només les violacions que surten per la tele, i no les agressions sexuals més comuns que es donen en espais de confiança, on intervé un abús de força, humiliació, o qualsevol pressió per imposar sexe, encara que sigui verbalment.

- Les agressions succeeixen quotidianament als nostres espais, i estan emparades en el silenci per por a autoqüestionar les nostres actituds, i les dels nostres amics/amigues, caient sovint en inèrcies facilones com el bon rollu, la festa, les drogues..., i repetint sempre la idea que aquestes agressions formen part d'un àmbit privat, on llavors tot val, i no com una qüestió política igual d'important que qualsevol altra. Si es dóna una agressió dins un ambient polític, el més habitual (donat a la poca reflexió que destinem a aquests fets) és que la cohesió de grup passi per davant de la visibilització i reflexió sobre l'agressió. Cal positivitzar la cohesió de grup per afrontar els conflictes, i no per amagar la merda.

- Aquesta barreja de factors legitima, silencia i protegeix les conductes de les persones que han agredit, i per tant, deslegitima el malestar, resposta o protesta de la persona agredida. Així es segueixen produint aquestes situacions. Cal tenir clar per davant de tot que el conflicte el genera la persona que agredeix en el moment de l'agressió, i no la persona agredida en el moment de visibilitzar o denunciar l'agressió.

- El més recurrent és donar als casos d'abús, agressió, o maltractament, el tracte de problema privat i personal, a ser resolt entre 2 parts. Quan el que és denunciat/visibilitzat com agressió s'afronta com una qüestió personal on intervenen emocions, o es llegeix com un assumpte turbi on no hi ha 1 veritat, sinó 2 experiències molt diferents d'una mateixa situació confusa..., podem estar perdent la possibilitat de fer política, que és del que es tractaria quan ens trobem davant de casos de violència masclista.

- I és que quan el que ocupa el lloc d'agressor és un amic tenim molts problemes per penjar-li l'etiqueta, però és que ho tenim mal entès: no és tracta de penjar etiquetes, ni de demonitzar a ningú. No és cap judici integral a la persona. Si algú ha de ser víctima de res, ho serien les dues parts per igual. Cal una presa de consciència.

- Per por a dir les coses pel seu nom, caiem en eufemismes i pretenem trobar "altres explicacions" o inclús justificacions de l'estil "estava drogat", "ella s'estava insinuant", "ella s'ho estava buscant...", i per tant, estem qüestionant el grau de responsabilitat de l'agressor sobre els seus actes.

- Hi ha enormes resistències a reconèixer el maltracte en l'entorn per por a que l'espai es converteixi en blanc de crítiques per part d'altres espais externs. Avantposem la vergonya que ens fa que algú del propi col·lectiu hagi exercit un abús, i que ens puguin assenyalar com a grup, que no pas que s'apregui i creixi d'aquestes situacions, i així es pugui acumular experiència, i no sentir-nos partint de zero tants cops. Denunciar-ho és una forma de fer política. Silenciar-ho, minimitzar-ho o acceptar-ho també és un posicionament polític, però en el sentit oposat, i per tant, reaccionari.

- Molts cops, per evitar el qüestionament, i pretenent una fingida neutralitat, intervenen les perverses proximitats polítiques que tendeixen a crear bàndols enfrontats, enlloc de propiciar debats reflexius que afrontin i solucionin el conflicte. Ens perdem en judicis superficials dels fets. Es trasllada la discussió a factors externs, o detalls morbosos, enlloc de tractar-ho des de lo estructural de la violència, i la necessitat de conservar una tensió i atenció constants per no reproduir més violència.

- És també còmplice qui fomenta dubtes, difón veus, deslegitima la paraula de l'agredida, jutja la versió de l'agredida (és histèrica, odia als homes, és una paranoica...), perquè fomenta a crear un clima d'impunitat per a l'agressor, i aquest es pot continuar movent tranquil arreu sense perdre la seva imatge de "supermilitant". El silenci, les resistències, i la complicitat perpetuen que segueixi passant.

- Dins un col·lectiu, davant el risc de conflicte s'aguditzen els rols de gènere preestablerts, on les dones solen complir el paper de mediadores, i es solen implicar

més a l'hora d'afrontar el conflicte, la qual cosa no és negativa, però sí és exemplificativa de com està el pati. Però paradoxalment hi ha moltes dones que actuen prioritzant la unitat del col·lectiu i el consens mediocre, com si l'agressió a una de nosaltres no fos una agressió a totes (i tots). En fer això es perpetuen els cànons de l'universal masculí, i així deixem de polititzar qüestions que ens afecten, per no avorrir, no donar la nota, no ser criticades... perpetuant la necessitat d'aprovació que necessitem moltes dones davant el grup, sobretot fonamentada en base als amiguismes.

- Davant d'un conflicte, sempre són necessàries les precaucions, però amb temes de maltractament dins espais polítics són extremadament desmesurades benevolents i protectores envers el maltractador, i sempre caiem en qüestionar i jutjar a la persona agredida. I probablement, la persona que s'atreveix a denunciar públicament, abans de poder demostrar la responsabilitat de l'altra persona en el dany causat, haurà de defensar-se de mentidera, histèrica i rancuniosa.

- A vegades, criticar/acusar a un "bon company" té freqüentment la contrapartida de rebre l'acusació/judici d'estar perdent el temps, i no entendre que hi ha problemàtiques més difícils i importants per afrontar. Per això és fàcil que les dones que ens atrevim a fer-ho públic siguem ignorades, excloses, criticades... A més, en cas que la persona agredida faci públics els fets, cal que n'expliqui milers de cops totes les particularitats, en correcta i precisa successió, sense tenir en compte que això li pot generar molt malestar.

- Sempre que s'inicia alguna acció de resposta a una agressió (planificada o espontània) davant una persona de l'entorn, també t'enfrontes a moltes crítiques doloroses. En una situació d'agressió el que vull reprimir és l'agressió, i no la reacció a aquesta. Cap defensa o visibilització és exagerada, perquè la persona agredida sap millor que ningú el que està sentint, sigui de manera tranquil·la o no. El que cal qüestionar són les agressions, i no les reaccions a aquestes.

- Hi ha una gran falta de debat sobre el tema, poques campanyes realitzades, fort obstruccionisme a les que s'han fet, por a ruptures en el moviment... No és estrany que quan una persona denuncia un abús o agressió d'un "bon amic", ella acabi marcada, per activa o per passiva, com un problema. Tot això genera múltiples barreres que prenen especialment força al continuar considerant els abusos expressió d'assumptes privats i experiències personals, i no com a part d'un procés polític. Així, davant les seves manifestacions, ens trobem sempre davant una extrema indecisió i incertesa sobre les possibles accions a realitzar, i tendim a assignar a la persona agredida la responsabilitat última i individual de la resposta a la situació, enlloc de fer-ho col·lectivament.

- Tampoc no cal aïllar ni castigar a la persona que ha agredit, però caldria que s'adonés que si ell no planteja el què ha fet en clau d'assumir el dany causat, no trobarà cap cobertura social. Però a vegades aquest aïllament se li fa indirectament a la persona agredida.

- En el cas que s'intenti tractar el tema col·lectivament, si s'intenta buscar un consens en un grup (on la majoria no sol tenir una reflexió prèvia pròpia sobre aquests temes, i els discursos dels quals solen passar per simplificacions de telediar) algunes opinions es posen a la mateixa altura que d'altres discursos fonamentats en la reflexió i sensibilitats desenvolupades amb treball previ. Cal anar en compte de no deixar-nos arrossegat per la tirania del consens del grup, que pot desvirtuar arguments i rebaixar discursos a nivells inadmissibles. Per això la necessitat de tenir debats a nivell col·lectiu sobre aquests temes, com a una feina política igual d'important que qualsevol altra (i si pot ser, aquest treball s'hauria de donar sense la necessitat que ja s'hagi donat una agressió).

- Si es presenta un treball col·lectiu (o de gent d'aquest) enfront una agressió, no s'hi val tractar-ho com a un fet "per a" la persona agredida. Sí que s'hi val enfocar aquest treball com a quelcom que el col·lectiu necessita per a sí mateix. Poden haver-hi malsentesos quan la intervenció del grup es planteja únicament com una forma de mediació neutral entre les parts afectades, i també quan es planteja com un tema particular del col·lectiu a resoldre de portes endins (els draps bruts es renten a casa...). Ens fa por prendre posicionaments o decisions polítiques doncs sempre hi ha la possibilitat de rebre crítiques i entrar en discussions. Però en els casos d'abusos s'aixequen muralles contra les opinions crítiques, i també contra els plantejaments externs, i s'intenta mantenir a tota costa es problema com quelcom

individual, i fora del debat col·lectiu, i sense cap contacte amb l'exterior.

- Cal tenir en compte que es donen moltes dificultats a l'hora de fer públic que s'ha patit una agressió, i a la manera sobre com actuar. Fer pública una agressió en determinat entorn polític pot significar sentir-se molt sola. És molt important, doncs, que quan una persona es sent agredida no dubti (ni la facin dubtar) de si ha estat una agressió, i confii en els sentiments desagradables i humiliants que ha pogut sentir, que pugui parlar-ho còmodament amb la seva gent, i que es senti escoltada i amb suport davant el que decideixi fer.

- En la majoria de situacions no tenim clar com reaccionar, però almenys cal tenir clar que cal parlar-ho, i no silenciar-ho. No hi ha una manera d'afrontar una agressió, n'hi ha moltes, tantes com situacions, moments, estats d'ànim i persones diverses. Però davant de tot, tenir clar que el silenci significa acceptar la situació, no donar visibilitat al problema, i no permetre que es trobi una resposta col·lectiva. No intentem evitar l'escàndol, ens hem d'escandalitzar perquè les actituds d'abús no tinguin cap suport ni coartada social. Sobretot no acceptem la situació fàcil de semblar tranquil·les quan hi ha motius que ens angoixen o molesten.

- Cal veure que és quelcom que passa més del que es diu, i que la solució ha de ser col·lectiva, doncs les agressions són qüestions polítiques sobre les que ens hem de posicionar, i front les que hem d'actuar. Cal primer trobar forces per parlar, i compartir l'experiència d'abús amb d'altres persones de confiança. Aquestes persones de confiança han de ser receptives i oferir el suport necessari, sense rebuig, judici, minimització o atac.

- Cal entendre i aprendre com s'experimenta l'agressió, i no tenir por a l'intercanvi. Cal generar un grup de suport i seguiment, perquè un cop ha succeït, qui la pateix té molt a digerir. Cal no invisibilitzar sinó saber, conèixer com es sent l'agredida, com defineix la violència, i com actua contra la violència viscuda del moment, i la dels moments posteriors. Cal enganxar amb el ritme de la persona que ho ha viscut.

- Els col·lectius que decideixen gestionar una situació de violència (sigui el col·lectiu sencer, o un grup de persones d'aquest) han de fer públic el seu posicionament i reflexions, per permetre obrir el debat i que serveixi de precedent, de manera que acumulem experiència. És una responsabilitat política.

- Si apostem per col·lectius mixtes hem de posar aquestes qüestions en el centre: l'ideal seria treballar aquests temes sense haver de tractar cap abús ja succeït. Si no es dona el cas, almenys no despolititzar ni minimitzar el debat, no qüestionar ni jutjar el què explica la persona agredida, no caure en amiguismes, no reduir els debats a "converses de barra", no crear bàndols, o falses cohesions de grup...

- La implicació de les dones en un espai polític busca entre d'altres coses la creació d'un espai segur, un espai que anul·li la interiorització del perill sexual que molts cops portem a dins. I ho busca no per via de normes, restriccions, vigilàncies o penes... sinó que ho busca com a una actitud, sensibilitat, i responsabilitat de tota la gent que en forma part.

Moltes gràcies al Dossier "Tijeras para todas. Textos sobre violencia de género en los movimientos sociales" (2007), perquè m'ha ajudat molt a aclarir-me les idees, a identificar que el que ha anat succeïnt en tot el procés és el que succeeix sempre, i a veure que el que m'ha passat és "una més" de les tantes vegades que passen aquestes situacions inadmissibles.

CARTA PRIVADA DE LA TORNA

[Un mes després de la publicació del text anterior, la Torna respon de manera privada a la dona del seu propi col·lectiu que va denunciar l'agressió]

De l'Assemblea de La Torna

Hola Eva:

Hem estat parlant extensament de forma col·lectiva sobre tot el què ha anat passant i la trista situació que estem vivint i hem arribat a les següents decisions:

1.- Fer un escrit on expressem la nostra opinió col·lectiva per traslladar, exclusivament, a persones i col·lectius que cens han interpellat o que pensem que cal fer arribar la nostra resposta com a Torna.

2.- Fer-te arribar un escrit en resposta al text que has repartit i on volem traslladar-te el que ha viscut la gent de la Torna, des del dia de Salou fins al dia d'avui.

- Després del teu trencament, de manera unilateral, del compromís amb el procés de mediació, es realitza una assemblea extraordinària de La Torna que dura varies jornades. Hem anat adquirint els elements necessaris per analitzar el tema amb tota la perspectiva i rigor que hem pogut.
- Assessorament extern durant el procés de resolució
- Hores de contrast amb gent que estava a la festa i al dinar de l'endemà a Salou
- Hores de converses amb cada part
- Testimoni directe de les companyes amb les que has anat parlant durant tot el procés.
- Contrast de les diferents versions que vas donant, a gent concreta, a mesura que passa el temps.
- Tampoc no volem perdre de vista en cap moment que ens coneixem molt bé mútuament.

Així, hem arribat a unes conclusions que exposem tot seguit:

1. La descripció dels fets entre el dia següent als mateixos i avui dia –ara farà 9 mesos– ha patit una transformació desmesurada. El què vas explicar el dia següent a la festa a dues companyes del col·lectiu va ser que “t’havies sentit molt incòmoda” amb dos companys. Les dues companyes empatitzaren amb tu i vau estar d’acord en què calia que en parléssiu. Aquestes companyes afirmen que tu vas fer la denúncia amb la teva força habitual (sense donar lloc a dubtes sobre la realitat que havies viscut). **No acceptem la manipulació que fas de la conversa que va existir quan ara afirmes que se’t va ignorar en el moment en que exposes els fets.**

2. Alguna de la gent que estava a la festa recorda que vareu estar el tres ballant junts durant hores. Ningú va veure cap situació violenta fins que vas separar-te d’ells per anar a dormir, amb evident expressió de malestar. El què veu algú que estava a la festa és la “típica situació en què la noia se’n cansa de la broma i, amb visible cara de tenir-ne prou, marxa”. Per “típica situació” no entenem “justificable” o que no ens faci “emprenyar”. Entenem que cal tenir-la en compte per aprendre’n i intentar que no passi i, cosa que ja s’ha fet, fer que s’assumeixi la part corresponent al qui t’ha fet sentir violentada. D’aquesta forma, som molt crítics amb les dues persones que t’han fet sentir així però creiem que el fet no és només criticable sinó que s’ha de treballar per solucionar-lo.

3. En cap moment s’ha qüestionat la sensació de violentament viscuda per tu. Entenem que s’hauria d’haver gestionat la situació d’una altra manera, des del principi i per part de tots tres.

4. Reconstruint la situació de l’endemà a Salou, hem recordat que quan vas fer

notar el teu malestar –sense especificar res del què havia passat-, **vas rebre disculpes en públic per part d'un d'ells** –perquè l'altre no hi era- per si se t'havia dit o fet alguna cosa que t'hagués sentat malament i **se't va emplaçar a parlar-ne, iniciativa que vas rebutjar**.

5. Al cap de cinc mesos, sense haver parlat entre tots tres i sense que ningú de l'entorn proper tingués present la història, vas treure el tema amb algunes companyes de LT. Els vas comentar que no podies evitar sentir-te incòmoda compartint espais amb ells, ja que estaves decepcionada pel temps que havien deixat passar sense fer res (fet que ells han reconegut que va ser un error). Se't va mostrar suport, oferint-te la possibilitat de parlar amb ells per donar-los el toque i vas rebutjar; se't va comentar que es podria fer un encontre amb algú més per solucionar la tensió: rebutges. Aleshores, vas expressar la voluntat de fer un escrit per La Torna i per ells dos, en què exposaries la teva crítica i decepció envers ells i el col·lectiu en ple, per no haver donat importància al moment en què tu creus que deixes clara una raó pel teu malestar. És important que sàpigues, ara que tenim l'opció a contrastar vivències, que cap persona de les presents en aquell dinar va captar res de la dimensió que ara li dones. Volies obrir un debat sobre les relacions personals i de gènere a LT. Se't va respectar la iniciativa, valorant la part positiva que podia suposar un debat d'aquesta mena al col·lectiu, i sobretot guardant la discreció que tu mateixa vas demanar en privat, per poder fer l'escrit i conduir el tema a la teva manera, en aquell moment constructiva.

6. Al cap de pocs dies, sense l'escrit i sense parlar més del tema, ens assabentem que agredeixes un dels companys a una festa, al Bahia. Se't fa saber per part de les persones que t'estaven donant suport, que el que has fet no ho aproven. Per nosaltres és una agressió inadmissible, per diverses raons. Entre elles, per l'evident ús de la força que atorga la discriminació positiva en públic, ja que ell no es va ni defensar. I considerem que hagués tingut tota la

legitimitat per fer-ho. Tot i aquest fet entenem que cal invertir esforços en un procés de resolució i fins i tot multiplicar energies, ja que creiem que és la forma correcta i coherent d'afrontar una situació com aquesta.

7. Després d'això, fas arribar un escrit a unes cinc persones, en què **narres uns fets molt més greus del què mai fins aleshores havies compartit (en privat i mai al col·lectiu), molt més enllà de la primer versió dels fets i comences a parlar d'"agressió sexual"**. En ells adjuntes documentació teoritzant sobre les agressions sexuals en els moviments socials, en què mediatitzes la situació viscuda fins al punt d'allunyar-te del primer relat que fas. Això trenca amb la nostra manera d'entendre com s'haurien de portar a terme les resolucions de cert tipus de conflictes.

Aquests escrits no els fas arribar mai als dos companys. Tampoc a La Torna. És en aquest moment en què molta gent del col·lectiu s'assabenta mitjançant rumors i terceres persones de la situació i el relat que en fas. Molta gent del col·lectiu es mostra preocupada i confosa i amb voluntat de resoldre el conflicte. A qui se n'assabenta se li comunica que hi ha un procés de mediació, acceptat per les parts, en marxa i que romanem a l'espera.

8. Comença una mediació d'emergència, donada la gravetat dels fets del Bahia i les conseqüències cruels i desmesurades que podien comportar pels nostres companys. La companya que havia estat parlant amb tu abans dels fets del Bahia, parla amb ells i els explica tot el què havíeu estat parlant fins aleshores i la intenció constructiva que tenies fins al moment. Assumeixen, després d'hores de conversa, la seva irresponsabilitat d'haver deixat que passés tant de temps des del dia en què van saber que estaves dolguda amb ells. També assumeixen que cal que parlem sobre aquella nit, per tal d'arribar a llocs comuns i entendre la situació viscuda. Ells neguen qualsevol intent d'agressió. **La gent que va ser a la festa, també. Les persones que van estar parlant amb tu des del dia després fins abans del Bahia, també neguen**

qualsevol tractament d'agressió sexual per parlar d'aquest assumpte. Entenem que aquest és un dels fets més greus, ja que en aquest moment es comença a deformar la situació. I no només això, sinó que aquesta situació deformada arriba a gent externa de forma intencionada i manipulada. No entenem què pretens amb aquesta acció. No sabem què vols treure de tot plegat (i tu tampoc has sabut respondre a aquesta pregunta directa), un cop has tingut les dues persones davant, disposades a parlar del què calgui per reparar una situació molt mal gestionada. I disposades, partint de la disculpa explícita d'avantmà.

9. Es fa un encontre entre les parts dins el marc de l'intent de resolució : es divideixen els temes a parlar i resoldre en dos: 1) de la festa fins el dia abans del Bahia; 2) a partir del Bahia. Tots tres veieu raonable aquesta estructuració per encarar el conflicte i les seves fases visibles.

10. Ells assumeixen davant teu que van ser uns irresponsables per no haver intentat solucionar, de seguida, la situació de tensió amb tu.

11. Ells assumeixen davant teu que és inqüestionable el sentiment que podies haver tingut de violència en un moment donat. Per això, et demanen disculpes i es predisposen a parlar-ne i aprofundir-hi, per tal de fer-se al càrrec del què calgui. Això sí, pensant en una situació en què d'alguna manera es van traspassar els teus límits de confiança en un moment de borratxera col·lectiva.

12. Tu vas ressaltar que estaves convençuda que ells no actuaven amb intencionalitat. Tot i així, et negues a creure que ells no se'n recordin del què has explicat per escrit (tot i l'expressa voluntat per part d'ells de parlar-ne i de solucionar la situació).

13. Mai vas fer arribar els escrits a La Torna o als dos companys (només a la

mediadora, a qui li havies dit que els portaries a la reunió amb ells, però no ho vas fer). Amb aquesta acció entenem que estàs cremant ponts amb el conjunt del col·lectiu i que ens retires la confiança com a companys i com a possible espai de resolució del conflicte.

14. Quan aquests escrits amb la **teva versió** arriben a les mans d'ells, ja són públics. A alguna gent de La Torna i de diferents col·lectius els arriba l'última versió. Evidentment, ells dos es queden estupefactes de la versió d'uns fets que, en llegir-la, neguen rotundament haver comès.

15. En un moment donat del procés de mediació, es valora la necessitat d'un exercici autocrític per part teva, i d'ells, de com havíeu viscut i gestionat les coses. Expresses una total autoreafirmació i dius que estàs molt contenta de com estàs portant el tema. Que a tu ningú et pot qüestionar ni marcar res, ni dubtar de res del què dius. Fins i tot, comentes a la persona que està intentant donar sortides constructives a aquesta història: "com a molt accepto que he comès un error estratègic perquè ho he fet públic".

16. Pocs dies abans de la segona trobada en el marc de la mediació, trenques unilateralment amb el procés. Informes que has decidit fer públic el tema i la teva denúncia. En la versió que fas pública parles de forma perversa i acusatòria d' "agressió sexual" carregues contra el col·lectiu per "encobrir" uns fets que nosaltres desconecem i acuses a la mediació de tendenciosa, ja que no t'ha mostrat el suport incondicional que esperaves.

17. Demanaves una col·lectivització de l'assumpte i l'has fet públic unilateralment amb tot el que comporta:

La Torna s'ha reunit per contrastar tota la informació a que ha tingut accés i lamentant profundament haver arribat on mai s'hauria d'haver arribat exigeix:

• L'autocrítica i disculpa per part teva per unes acusacions injustes i desproporcionades contra el teu col·lectiu, amb el qual en cap moment has compartit la teva crítica, ni has proposat un procés constructiu.

•• Les disculpes públiques als dos companys per difondre unes acusacions falses, fruit d'una situació que cap dels tres vareu saber gestionar i que han pres unes dimensions absolutament desproporcionades i fora de lloc: Els dos companys han estat intentant solucionar la situació, assumint el què considerem just i raonable sobre la seva responsabilitat, en el moment en què et van generar un inqüestionable malestar. [A més, per intentar resoldre la situació generada –en part– per la seva mala gestió, han estat suportant el malestar després de la pressió i l'agressió pública per la que va haver de passar un d'ells al Bahia. I ho han fet per respecte al procés de mediació i als moments pactats per tractar cada part. Aquest fet s'havia de parlar a la següent trobada. Evidentment, s'esperava la reflexió i autocrítica per part teva respecte aquell incident, per nosaltres inadmissible. Entenem que no et trobaves, en absolut, desprovista de recursos ni mancada de suport per fer les coses de manera ponderada. A més, entenem que a partir del què fas al Bahia, intentes a tota costa mantenir sota control la versió que has de defensar per sentir-te legitimada a actuar contra ells.]

••• Mentre això no es produeixi, entenem que no hi ha cabuda al procés col·lectiu engegat i que t'autoexcludes d'un espai col·lectiu com La Torna, que treballa imprescindiblement en base al respecte mutu.

En fi, seguim aprenent. Cuida't.

Totes i totes. Ateneu La Torna
Vila de Gràcia, a 13 de Març del 2008

CARTA PÚBLICA DE LA TORNA

[Uns dies més tard, La Torna fa públic aquest comunicat de cara als moviments socials]

En tant que sou coneixedors i coneixedores d'uns fets i rumors que afecten dos companys i una companya de La Torna, us volem traslladar algunes de les conclusions del procés col·lectiu que hem viscut:

1. Els fets afecten, en primera instància, a la relació entre tres companys prou lliures i responsables, quan una companya se sent violentada en el marc d'un espai d'oci compartit, ara fa 9 mesos, i que s'han arrossegat sense que el col·lectiu en tingués coneixement. La mala gestió d'aquesta situació, només assumida de forma autocrítica pels dos companys, és l'origen del moment que estem vivint.
 2. Aquest col·lectiu no pot acceptar, de cap de les maneres, l'agressió física per part d'ella a un dels companys en un espai públic. Així com no admetem la gravíssima acusació que s'està bolcant contra els dos companys i la manipulació interessada dels fets que s'està fent córrer.
 3. Cal destacar que prèviament, abans de l'agressió física, algunes companyes de la persona afectada havien tractat amb ella l'assumpte i hi havien empatitzat, sempre partint de la primera versió dels fets, que no era ni de bon tros la que amb el temps acabaria difonent-se. Amb el suport d'una d'aquestes companyes, l'afectada havia decidit fer un text sobre l'episodi inicial mal gestionat i encetar així un debat intern interessant, rebutjant la idea de portar-ho directament al col·lectiu i negant-se a parlar amb ells dos de moment.
 4. Davant l'agressió física d'ella i la consegüent desproporció que agafa la situació, acorden obrir un procés de resolució personal en què hi participin totes les parts i que ha d'acabar, finalment, a l'assemblea del col·lectiu. Un procés que és acceptat per tots tres com a via vàlida per tractar el tema d'una manera constructiva, malgrat que aquest procés es trenca posteriorment i de forma unilateral per la companya.
 5. Plantejat en successives assemblees des del 24 de febrer, data en què l'Assemblea té coneixement de tota la dimensió dels fets, aquest ateneu considera, havent escoltat detingudament totes les parts, que no hi ha hagut cap agressió sexual.
 6. L'ateneu estima que, en l'àmbit de l'autocrítica i de l'aprenentatge permanent, i independentment d'allò succeït, cal seguir aprofundint en debats col·lectius oberts sobre aspectes fonamentals de les nostres vides quotidianes, com ara la resolució de conflictes en el marc dels moviments socials, la perversió de la rumorologia, els límits en les relacions personals i el respecte mutu o la construcció d'una societat sense cap sexisme de cap mena.
 7. Lamentem la irresponsabilitat que, sense previ contrast amb els afectats o amb l'ateneu, ha portat algunes persones a alimentar la rumorologia i negar als companys no només la presumpció d'innocència –que tantes vegades demanem en tantes altres situacions– sinó també la possibilitat de defensa.
 8. Finalment, també lamentem profundament que aquesta companya estigui fent mal ús d'un material molt valuós que forma part del bagatge en la llarga lluita que encara ens queda per construir una societat no patriarcal.
- L'Ateneu ha traslladat altres extenses conclusions a les persones afectades i considera que qualsevol persona té cabuda a La Torna sempre i quan es compleixin els mínims de respecte mutu amb què aquest Ateneu pensa seguir treballant.

Vila de Gràcia, 30 de març de 2008.

CARTA “JO A LA TORNA NO HI PARTICIPO”

[Arrel de la resposta de la Torna, el grup de suport escriu aquesta carta, demanant a persones i col·lectius que la signin i enviïn a la Torna, o que n'escriguin una de pròpia]

Carta Oberta a l'Assemblea de La Torna.

Benvolgudes companyes i companys de La Torna. Us escric aquesta carta perquè vull posicionar-me davant del que considero un innacceptable procés de gestió col·lectiu sobre l'agressió que un parell de companys del vostre col·lectiu (Pau i Màrio) van realitzar sobre una altra companya del mateix i que finalment conclou excloent a ladona del col·lectiu i obligant-la a demanar disculpes al col·lectiu i als agressors! Jo de La Torna no hi participo... ni hi participaré.

Per començar, unes preguntes i puntualitzacions sobre la perspectiva i el rigor que ha conduït el vostre procés de reflexió col·lectiva i en les que baseu la carta que li heu fet arribar a la dona.

- Perquè en cap moment feu referència a perquè la dona trenca unilateralment el compromís en el procés de mediació? En base a què s'havia establert el compromís? En què baseu el compromís si no garantiu la confiança? Com es va escollir a la persona mediatadora? Estava ella legitimada en tot moment per la dona?
- En quin moment reconeixeu la versió de la dona al llarg del vostre procés de reflexió si ni tan sols us atreviu a anomenar-ho agressió?
- Qui us ha assessorat? Tenia experiència prèvia en violència de gènere? S'ha documentat de processos similars? tenia un posicionament clar de rebuig davant de les agressions?
- A què us referiu amb el testimoni directe de les persones amb les que ha anat parlant la dona? A companyes de col·lectiu que li han donat l'esquena? Sabem que amb les companyes properes a ella, externes al col·lectiu, no s'ha volgut parlar (explícitament).
- Contrast de diferents versions? Quines? La d'ells, la de la mediatadora.... i la de la dona? Quina mala llet, com si algú pogués pretendre treure un benefici personal d'una situació tant desagradable...
- Ja que apel·leu a que coneixeu tan bé a la dona... també és archiconegut que els col·lectius tendeixen a arregar-se quan se'ls assenyala per alguna injustícia succeïda a dins del mateix... escopint cap enfora el virus, (en aquest cas una dona del col·lectiu...) que pot fer perillar l'estructura i la tant important imatge pública...
- Si tenim clar que una agressió és quan una es sent agredida, no hem de mesurar les hores de contrast amb testimonis, les hores de converses amb les parts, el contrast de versions... per “legitimar” un procés. Això genera una situació clara de judici i sentència que és contraproductiu perquè qüestiona a la persona agredida i es genera una distància irreconciliable. És imprescindible a l'hora de tractar una agressió generar un espai de confiança envers la persona agredida.

Del vostre procés de reflexió bàsicament s'extreu molta malallet i tota una sèrie d'intencions:

- La clara intenció d'aïllar a la persona agredida, deslegitimant-la i titllant-la de manipuladora (i altres adjectius amb els que s'acostuma a identificar a les dones que no es callen). Què vol dir que “ens coneixem molt bé mutuament” com diu? Perquè utilitzeu amb aquesta mala llet el caràcter d'ella i (en paraules vostres) “la força que el caracteritza”? Constitueix una amenaça per la vostra pau col·lectiva que una dona visibilitzi una agressió? En els últims anys a Barcelona, és una realitat que les dones que denuncien les agressions en espais polítics de confiança i tenen un rol actiu i combatiu al respecte en surten molt malparades per la misoginia d'homes i dones d'aquests espais, perquè es viu com un atac personal al col·lectiu (i amb obscures intencions per part de la dona i el seu grup de recolzament) i no com

la necessitat d'un procés d'aprenentatge col·lectiu. Finalment s'acaba convertint en una guerra de bandes poc constructiva i sobretot poc política. Sent elles les que marxen, abandonen els espais, introdueixen canvis forçats a la seva quotidianitat... parlar, fer-ho públic, té unes conseqüències molt dures per les dones que denuncien les agressions (sobretot si els agressors són personatges públics i amb carisme), però el silenci no ens ajuda a combatre-les. Al final reproduïm el clixés del patriarcat, necessitem veure (víctimes) per creure. La fortalesa amb la que una dona planta cara a una agressió la deslegitima de cara al col·lectiu.

- La clara intenció de donar cobertura política als agressors, legitimant la seva versió i exigint disculpes cap a ells. En cap cas feu referència al fet de que no s'enrecordin de res ni doneu cap importància a l'ús irresponsable que aquestes persones fan de l'alcohol. Teniu al vostre col·lectiu a un parell d'individus que s'emborratxen i poden arribar a cometre una agressió sexual amb la geta de no enrecordar-se de res al dia següent!!!! Això entra dins del respecte mutu? Com em respecta aquell que m'agredeix i ni tan sols s'enrecorda? Perquè s'obliga a la dona a disculpar-se en públic davant del col·lectiu? i davant dels "dos companys"?, apel·lant a que el col·lectiu ho ha fet tan bé, i que la dona en qüestió mai va anar a aquest a explicar la situació. Resulta que la dona en qüestió, va parlar-ho amb la gent d'aquest col·lectiu (dones) de les quals esperava una clara empatia, i es va trobar amb respostes com que "no es podien posicionar perquè eren tan amigues seves com d'ells", i d'altres que van mediar i es van negar en tot moment a portar-ho al col·lectiu i al grup de suport de la dona (extern al col·lectiu), forçant a tota costa que es mantingués el tema en l'esfera privada i continguda (abans i després de l'òstia). Perquè ho han fet tan bé els 2 personatges en qüestió, ja que s'han disculpat per no haver-se dirigit a la dona agredida en mesos per parlar del tema? Una agressió no s'arregla amb el fet de demanar disculpes. Per començar un treball (si és possible) amb persones que han comés una agressió és imprescindible que ells ho reconeixin com a tal.

- La clara incapacitat per reconèixer l'agressió i donar suport a la dona. Què vol dir que "va haver-hi gent que va veure una típica situació d'alcoholisme on la noia se'n va farta de la broma expressant un clar malestar"? Si és tan típica no hauríem d'alertar-nos de lo malament que estem, si aquestes situacions estan tan naturalitzades en els nostres espais, en comptes d'utilitzar-ho com a una justificació? Perquè es cau en la flagrant contradicció de que va existir una clara sensació de malestar, i es nega que allò va ser una agressió? Què és sinó una agressió?

- La clara intenció de salvar el cul del col·lectiu, posant èmfasi en com heu actuat de bé en tot moment i com us n'heu fet càrrec de la situació. Parlant inclús de que us heu assessorat, quan se sap que persones molt properes a la persona agredida van manifestar la necessitat d'una trobada personal amb la mediatra, que va ser rebutjada amb evasives... Si es tingués en compte les experiències prèvies, s'hauria de tenir clar que no existeixen "receptes màgiques", ni solucions úniques, i que cal una autocrítica constant durant tot el procés (que no ha existit en cap moment).

- Sobre la mediació. De l'experiència col·lectiva de debats en entorns i espais feministes se n'extreuen conclusions que poden ser útils en cas de que es vulgui optar per aquesta via de gestió de l'agressió (i sobretot en cas de que la dona estigui disposada). Ja per començar és un error de base utilitzar el concepte de mediació. La mediació és apropar dues posicions equidistants, però no de desigualtat. La violència sexista parteix del privilegi de l'home d'utilitzar la força per imposar el seu desig, poder, diversió... Davant d'un privilegi no hi ha mediació possible. Deixem la mediació pels tecnòcrates dels serveis socials o educadors de torn que contenen el conflicte social posant parxes o fem nosaltres el mateix en els nostres espais polítics, reconduir el conflicte per garantir la pau social...

- La mediació és doncs, un camí entre d'altres que implica contradiccions, que no sempre és possible ni recomanable i molt menys si no se'n fa un treball de documentació i/o assessorament previ. La bona voluntat no és suficient per gestionar les agressions, i si no es reconeixen les pròpies limitacions, la inexperiència i la dificultat de l'assumpte, acostuma a ser molt dolorós per la dona agredida, com ha estat en aquest cas (els detalls sobre cap a on va derivar la mediació es troben al dossier que va elaborar la dona).

- D'altra banda la persona que compleix aquest rol, diguem de facilitadora del

procés, hauria de: 1. tenir a una experiència prèvia en la gestió d'agressions; 2. un posicionament clar i polititzat de rebuig cap a elles; 3. una voluntat de documentar-se i assessorar-se si fos necessari; 4. aquest procés de "mediació" s'ha de donar en interlocució continuada amb persones properes a la dona agredida (grup de recolzament); 5. en cas de donar-se una trobada amb els agressors, s'han de garantir les condicions de seguretat i tranquil·litat de la dona; i 6. s'ha de pactar prèviament de quin punt parteix la mediació, de què es parlarà i amb quina finalitat. Cap d'aquests punts es va complir en aquest cas.

- El caure amb l'espectacularitat de la òstia del bahia, sense en cap moment considerar l'agressió prèvia (tot i que vosaltres insistiu en dir-li violentació) o la falta de respecte del Pau al malestar de la dona en qüestió.... sorprenentment si que us referiu a la òstia del bahia com a agressió, i els insults, la deslegitimització, la minorització, la difamació... prèvies a la ben merescuda òstia (" a tu el que et passa és que estàs boja", "t'estàs flipant", "jo ara em vaig a fer un cubata ben tranquil" ... i moltes altres bajanades que van desencadenar la òstia)... no ho son pas? La òstia és una resposta a la mala gestió d'una agressió. Qüestionem les agressions i no les respostes a elles. Amb aquesta carta mostro el meu absolut rebuig al document elaborat per l'assemblea de La Torna en resposta a l'agressió a una companya de dos membres del mateix i considero que el meu projecte antisexista de vida no està contemplat dins l'imaginari del vostre col·lectiu, manifestant-me autoexclusa del mateix. D'altra banda exigeixo les disculpes públiques de La Torna, per haver exigit a la dona agredida que es disculpés als agressors per difondre unes acusacions falses. I finalment el que vosaltres anomenau procés col·lectiu perd tota legitimitat per autosituarse com a gestor del conflicte, obrint-se en cas de que la dona ho desitjés, processos de gestió paral·lels i que parteixin d'una perspectiva feminista, on esteu convidades a participar.

Seguirem creixent... però amb els ulls oberts
Barcelona, 8 d'abril del 2008

ACCIÓ A LES FESTES DE LA TORNA I LA PALLISSA

Davant l'agressió del Pau i el Mario, davant l'agressió que suposa la carta pública de la Torna, davant la negativa de la CFP a la difusió de textos de denúncia d'agressions sexistes... no podem restar callades i fer veure que no passa res.

Diferents persones i col·lectius han afrontat el tema per diverses vies: s'ha intentat la via de la mediació entre els agressors i la dona agredida, s'ha intentat un debat col·lectiu a través de textos, cartes i comunicats, s'ha intentat que la Torna assumís la seva responsabilitat en tot això, s'ha intentat fer una difusió del cas a les festes de gràcia de manera no confrontativa... i quan tot això no ha funcionat, l'**acció directa** se'ns presenta com una via **útil i necessària**.

Després de quatre mesos esperant que la Torna es retracti ja no volem esperar més. Ja n'hi ha prou de *bonrollisme*, ja n'hi ha prou de justificar i donar suport acrític a la Torna, ja n'hi ha prou que tothom adopti el paper de víctima, **ja n'hi ha prou de permetre les agressions masclistes**.

D'aquesta manera, aprofitem les festes de Gràcia per dir que no ens oblidem de l'agressió del Pau i del Mario ni de la de la Torna i decidim anar allà a dir-los a la cara que no deixarem que el temps ho esborri. Volem visibilitzar que la ferida està oberta, que avui és la Torna i demà seran uns altres i que igualment nosaltres seguirem plantant-los cara. Amb aquesta idea unes quantes dones pensem una acció assumible, ràpida i que transmeti un missatge clar: el "procés" de la Torna fa pudor i no volem agressors en els nostres espais.

A continuació hi ha la narració que es va fer amb la intenció de ser publicada al Contra-Infos, explicant l'acció de denúncia i la reacció de la torna:

A hòsties no ens aturareu

El passat diumenge dia 17, un grup de dones feministes van anar a un concert de la Torna durant les festes de Gràcia per fer una acció a cara descoberta, amb l'objectiu de visibilitzar el seu rebuig absolut davant l'agressió comesa per dos homes de la Torna; i davant la segona agressió portada a terme pel procés col·lectiu de la Torna que difamava a la dona agredida acusant-la de mentidera i manipuladora, negant l'agressió i exigint-li disculpes públiques davant els agressors i el col·lectiu. L'acció consistia en tirar unes bombes fèrides al costat de la barra i llançar enlaire unes octavetes que deien: "La Torna està podrida i agredeix a les dones que no es callen: participar a les seves festes és complicitat!!! Volem passar-ho bé, però no passar de tot!"; "El vostre victimisme en privat sobrepassa la decència política!"; "El procés col·lectiu és una agressió més! Mentiders!!"

La resposta d'uns quants homes de la Torna va ser seguir-les fins al carrer del costat amenaçant-les i apallissant-les, atacant per l'esquena, mentre elles mostraven la clara actitud d'estar marxant. Les van tirar a terra, a una la van empènyer per darrera tirant-la contra la paret i té una contusió al clatell; a una altra la van aixecar enlaire i la van llançar al terra on van estar donant-li patades; a una altra li van donar un cop de colze al cap, i a la darrera la van tirar al terra d'un cop de puny a la cara, deixant-li l'ull i la galta, encara inflats a data d'avui, així com pèrdua de memòria momentània. Denunciem el procés de la Torna i aquesta tercera agressió. En resum, estem indignades, fartes i rabioses, i exigim una resposta immediata davant aquesta i totes les agressions perquè la responsabilitat és de totes i tots.

Feministes contra les agressions sexistes

INTENT DE DIFUSIÓ DE L'ACCIÓ I LA PALLISSA

1. Amb el títol “A hòsties no ens aturareu” vam escriure la notícia per publicar-la en algun mitjà de contrainformació, concretament el Contra-Infos. En la redacció, vam intentar ser objectives, no plasmar tota la nostra ràbia i indignació, proposant-nos donar una visió periodística dels fets, per respectar els criteris del Contra-Infos. L'article respon bàsicament a on, quan, com i perquè: motius per fer l'acció, explicació de l'acció i del contingut polític d'aquesta, i la “resposta” de persones de la Torna a aquesta. Per últim, es demanava a tothom un posicionament contra les agressions.

2. A primera hora de la tarda ens arriba la resposta del Contra-Infos que diu que **ens el publiquen**. Ens diuen que probablement la Torna n'enviï un i també que no volen que el Contra-Infos sigui l'espai on respondre els comunicats d'unes i altres. I això ho valorem molt positivament. Sabem que la Torna té relació amb gent del Contra-Infos i suposem que no ha estat gens fàcil per a ellxs, però ens semblava important publicar-ho perquè començaven a arribar-nos rumors i postures insolidàries que volíem frenar. No ens preocupava excessivament el que pogués dir la Torna, prevèiem que no tindrien temps ni capacitat d'autocrítica per a fer un comunicat, i que en el cas de fer-lo només podien difamar, mentir o desvincular-se'n de manera enganyosa.

3. Quatre hores després, ens diuen que **no ens publiquen el comunicat**. Que tenen moltes contradiccions a nivell personal i que s'esperen a la setmana que ve per publicar-lo amb un comunicat de la Torna al costat (no mencionen en cap moment que publicaran un article breu escrit per ellxs sobre l'acció i la pallissa). Ens conviden a parlar-ne si volem.

Aquest va ser un punt d'inflexió per a nosaltres. No només algú del Contra-Infos ha trucat a la Torna per instar-lls a escriure alguna cosa per intentar “contrastar versions”, sinó que a més s'ha cedit als interessos de la Torna de silenciar l'agressió durant una setmana (o més, perquè no ens refiàvem ni un pèl de que la Torna no retardés l'entrega i al final fos extemporani publicar-ho). La Torna, un cop més, utilitzava el seu estatus, el seu poder, per a aconseguir adhesions, per silenciar els fets o fer córrer versions dels fets més suaus (“se les va treure a empentes, algun insult, com a molt”) o còmico-masclistes (“eren 2 ties i una tio, i només es va pegar al noi”). Per tant vam valorar aquest canvi de postura del Contra-Infos com una clara subordinació al poder i a la influència de la Torna -fet que rebutgem profundament-, i un silenciament de la tercera agressió de la Torna, per tant una complicitat per part del Contra-Infos que realment ens va doldre, perquè els fets eren molt clars.

4. Decidim que, per difondre-ho, enviarem un mail a gent pròxima que pugui estar interessada i que farem un dossier de tots els textos sobre les agressions de la Torna, quan abans millor. No volem centrar-ho en l'acció i la posterior agressió física durant les festes de gràcia; sinó que ens sembla que té més sentit contextualitzar-ho, explicant tot el procés de la Torna, des de la primera fins a aquesta tercera agressió.

5. Decidim proposar una trobada al Contra-Infos, primer per explicar-los que han jugat un paper pro-Torna i després per dir-los que no ens interessa sortir la setmana que ve perquè ens urgia fer-ho en aquell moment i no quan ja han corregut

els rumors i opinions pro-Torna, a més, no té cap sentit esperar per publicar alhora amb qui ens ha agredit.

6. Per dir-los tot això, anem a veure'ls. Donat que els fets ens travessen, que són molt recents i que la decisió ja estava presa per part seva, estem molestes i no estem disposades a entrar en debat. Per tant, els transmetem el nostre posicionament i marxem.

7. Després de la trobada ens assabentem que han tret una notícia breu. Se'ls envia un mail per dir-los que no es pot anar a l'assemblea aquella setmana, però que ens agradaria parlar amb ellxs un altre cop per dir-los que pensem del breu (ens agrada que respectin la nostra definició dels fets com a agressió per part de la Torna però ens desagrada que es vulgui entrar en el contrast de versions). Si ens haguessin dit que publicarien el breu (es pot entendre que l'últim que ens venia de gust aquella setmana era mirar el Contra-Infos) la nostra actitud no hagués estat la mateixa a l'hora de parlar-hi. De totes maneres seguíem pensant que el fet que volguessin publicar el nostre article al costat d'un de la Torna era un despropòsit.

8. Ens responen amb un altre mail. Diuen que no veuen la necessitat de tornar a parlar com a col·lectius, que van rebre el missatge i que prefereixen parlar-ho en espais on hi participi més gent. També ens fan el *toque* per no haver-nos informat del breu que van publicar abans d'emprendre la resposta que els vam donar, que no consideren gens encertada. Nosaltres considerem, en canvi, que ni vam informar-nos bé, ni van informar-nos, per tant, en som co-responsables. Vam intentar rectificar quan vam saber això del breu, en canvi hem trobat a faltar la capacitat d'autocrítica del Contra-Infos.

9. Decidim matar el tema aquí. No ens hem entès amb el Contra-Infos i no sembla que puguem fer-ho a curt termini. Esperem que més endavant en puguem tornar a parlar.

ANÀlisi DE COM ESTÀ EL PATI

ACLARAMENT CONCEPTUAL PREVI:

1. Aquest serà un text on contínuament ens referirem als moviments socials (MMSS), ja que pretenem fer una petita contribució a l'anàlisi del seu funcionament (posicionaments i actituds) envers el fet d'afrontar i denunciar les agressions masclistes, i en general la violència patriarcal.

2. Podríem dir que els MMSS són grups socials diversos, organitzats en assemblees i col·lectius, amb més o menys afinitats entre ells, però amb un mínim denominador comú que és treballar generant un discurs i una pràctica que provoqui canvis polítics, socials, i culturals enfront el sistema opressor establert, des de la base i autogestionadament, és a dir, no de manera institucionalitzada, i fora dels circuits parlamentaris.

3. En realitat són les persones amb les que ens trobem en la nostra pràctica quotidiana, les que coneixem, amb les que construïm relacions, compartim espais, lluites, etc.

4. Per a nosaltres, aquest concepte és molt homogeneïtzador, i com que a la pràctica creiem que no som gens homogènies, per a nosaltres és un concepte ambigu i difús.

5. Ara bé, hem decidit utilitzar-lo perquè és un concepte entenedor i teòricament aglutinador de diverses lluites, i per tant, tot i les seves inconcrecions conceptuals al traslladar-lo a la pràctica, ens és útil per transmetre les nostres reflexions.

6. Les feministes tampoc som un bloc homogeni i les que escrivim aquest dossier formem part dels MMSS.

INTRODUCCIÓ: CONTEXT GENERAL DE LES DINÀMIQUES SEXISTES ALS MMSS

La majoria de crítiques feministes que es poden fer als MMSS són simplement problemes de la societat en ella mateixa, és a dir, els MMSS en qüestions de violència sexista (de moment) no estan més avançats que la societat on s'han gestat. La única diferència entre el sexisme de la societat i el dels MMSS, és que en aquests últims hi ha la voluntat formal de no ser sexista (o aparentar-ho), o el que és el mateix, ser políticament correctes. Ara bé, a la pràctica es reproduïxen les mateixes dinàmiques discriminatòries, d'opressió i violentes contra les dones i lesbianes.

Els MMSS com a grups socials identitaris i l'estratègia de la unitat grupal

Els MMSS (segons una definició sociològicament àmplia) són grups socials identitaris, i per tant, s'hi genera una identitat de grup molt forta, és a dir: es genera un "nosaltres" (moviments socials) contra "vosaltres" (sistema contra el qual es lluita).

Els MMSS són sovint invisibilitzats, minoritzats o reprimits, i aquesta pressió social i/o política a la que són sotmesos els empeny a mantenir la seva cohesió a tota costa, de manera que es reforça el "nosaltres contra vosaltres" per a sobreviure. Però com a contrapartida, també es generen unes afirmacions/actituds identitàries molt marcades i tancades que no permeten qüestionaments profunds de les incoherències i contradiccions internes (com per exemple, en el cas de la lluita feminista).

Per mantenir la unitat grupal, i per no generar cap divisió interna que no resti força davant la guerra del "nosaltres contra vosaltres", qualsevol crítica profunda que

mereixi canvis estructurals, presa de consciència i renúncia de privilegis establerts dins aquesta unitat de grup, serà mal vista, estigmatitzada i identificada com a l'enemic al qual cal combatre. Per això, quan algunes feministes prenen una postura activa i clara d'assenyalar i combatre determinades actituds/posicionaments masclistes que protagonitzen persones i/o col·lectius dels MMSS, són ràpidament acusades de debilitar i dividir el moviment, de separatistes o de feminazis. Per tant, per no debilitar aquesta unitat de grup, s'obvien, s'invisibilitzen i es neguen les actituds sexistes de persones i/o col·lectius, i, a més, es demana a les dones que oblidem les nostres necessitats per al bé comú del moviment, o sigui que callem passi el que passi.

La visió oficial dels MMSS com a facilitadora de la unitat grupal

Cal aclarir que en tota estructura social on hi ha un sector que exerceix poder i un altre que és oprimint per aquest poder, hi ha una "visió oficial" que sempre és construïda des del sector privilegiat. Evidentment els MMSS tenen la seva "visió oficial" que destria el que ha de ser catalogat com a violència i el que no, el que és discriminatori i el que no, o qui té més legitimitat i qui no tanta. Així doncs, els MMSS legitimen certes violències i discriminacions per mantenir els seus privilegis masclistes, o dit d'altra manera, ordre social establert. Per tant, el concepte (majoritari) de violència, d'opressió o d'agressió està lligat a certs valors i normes socials, i les dels MMSS no són especialment radicals (en el sentit d'arrel), sinó estrictament conservadores (en el sentit de conservar privilegis). Aquesta "visió oficial" genera uns mínims comuns que faciliten el manteniment d'aquesta unitat grupal identitària.

El parany del políticament correcte per a mantenir la unitat grupal

Aquesta unitat grupal, més concretament, s'alimenta de la imatge del "políticament correcte", quan realment el que es donen més sovint són actituds políticament incorrectes (i indesitjables). Aquest antisexisme formal ve donat per la pressió social a la que es sotmeten els MMSS per mantenir intacta una imatge de grups polititzats que integren totes les lluites (es construeix el "supermilitant ideal"), la qual cosa condueix a negar passi el que passi, les incoherències, contradiccions i cagades. Els MMSS tenim un greu problema, mentre l'imaginari del "supermilitant" consisteixi en no tenir contradiccions entre el que es pensa teòricament i el que es practica quotidianament. La manca d'autocrítica i el desig de mantenir privilegis limiten les capacitats dels MMSS de canvi intern.

Ser políticament correctes no serveix absolutament de res, i fins i tot empitjora les coses, ja que s'emascara parcialment la violència estructural masclista, dificultant la seva visibilització. És a dir, en reforçar i escudar-nos tan insistentment en la formalitat del políticament correcte el que es fa és difuminar qualsevol percepció del problema com a col·lectiu, dificultant/impedint encara més qualsevol resposta, i impossibilitant així, un canvi polític profund.

La incapacitat d'autocrítica i l'antifeminisme dels MMSS. Possibles sortides a curt termini

Ara per ara, quan sectors (bàsicament dones i lesbianes feministes) d'aquest moviment actuen per visibilitzar discriminacions, o per negar-se a ser discriminades, i assenyalen clarament la violència que se'ls està exercint, i des de quins privilegis s'exerceix, el que passa és el següent: per evitar qualsevol autocrítica o pèrdua de privilegis, des del bloc majoritari (normalment col·lectius mixtes, i amb cert estatus polític) s'expulsa, s'aïlla i es criminalitza aquestes dones. Una vegada més, les oprimides són titllades de culpables de la seva opressió, vistes com l'enemic extern i

acusades d'intentar dividir el moviment. Això ha generat conflictes molt forts dins els MMSS, donat que hi ha un sector que exigeix autocrítica, i l'altre que la nega. Aquesta incapacitat per a l'autocrítica dels MMSS fa que es generi una situació d'enfrontament. La qual cosa, no ajuda a que es reconguin els privilegis dels quals s'abusa, es treballi políticament (tan a nivell personal com col·lectiu) el deixar d'usar-los, i s'efectuïn canvis profunds en les maneres de relacionar-nos. El primer pas per modificar una realitat que no ens agrada és reconèixer-ne l'existència. El problema, fins ara, és que passa tot el contrari i es manipula la realitat per mantenir uns privilegis que perpetuen una opressió masclista, i des dels MMSS (en part conscientment, i en part inconscientment, però no per això sense responsabilitat, doncs es fa perquè es creu que s'hi té dret) es construeix, novament, la imatge de la "mala dona", la "dona incompatible" amb els MMSS a la qual cal aïllar i demonitzar, la dona histèrica i conflictiva. I davant d'aquesta guerra, hi ha poques opcions, o decideixes no passar per l'aro, o assimiles el discurs imperant.

Cal tenir en compte que dins els mateixos MMSS també es crea la imatge estereotipada de la "bona militant", que entén els seus companys mascles, que calla quan cal callar, que assumeix tasques conciliadores i de cura com a funció social dins el seu col·lectiu, i que davant de tot no dóna la nota. Aquesta "bona militant" té també la funció de legitimar els grups mixtes, doncs si elles hi estan "a gust", sembla ser que ja existeix la coartada perfecta per a no poder parlar de sexisme ni de cap tipus d'opressió estructural masclista dins els MMSS. Però com tot rol estereotipat, basat en un ideal, potser no totes les dones que formem part de col·lectius mixtes hi estem tan "a gust", i especialment si s'ha desenvolupat un cert grau de sensibilitat i pensament feminista.

Per tant, les dones i lesbianes feministes que treballem en espais mixtes sovint hem de mantenir una identitat grupal que, a la pràctica, es contraposa amb la nostra lluita feminista o antisexista. Existeix una contradicció quan ens trobem en espais mixtes alliberats i ens sentim qüestionades degut a la nostra lluita feminista. Aquesta contradicció es manifestarà amb més o menys intensitat depenent de com l'entorn en el que ens movem estigmatitzi més o menys aquesta doble pertinença. Molts cops només és qüestió de temps que es decideixi deixar de treballar en espais mixtes. Aquest és un dels motius pels quals moltes escollim l'opció de formar part de grups únicament formats per dones i lesbianes feministes.

Cal tenir en compte que això és vist com una amenaça o un atac a la unitat del moviment, perquè és un espai on els privilegis masclistes no hi tenen cabuda, perquè és un espai no controlat pels homes, perquè és una clara i útil forma de lluita des de la posició de les oprimides, i perquè és una resposta directa al sexisme dins els MMSS. I alhora es fa evident un problema que és una responsabilitat comuna: dins dels MMSS es donen dinàmiques masclistes.

A mode de conclusió

Cal tenir clar que el patriarcat no és cap ficció que ens hem inventat per trencar la unitat dels MMSS... A grans trets, totes i tots ens hem/ens han socialitzat com a homes o com a dones, i per tant, depèn de la nostra presa de consciència i de la nostra necessitat/interès en fer-ho que siguem capaces de destruir aquest sistema opressiu, com a mínim, en el màxim d'aspectes de les nostres vides. Les dones i lesbianes com a sector oprimat pel sistema heteropatriarcal tenim una necessitat directa de lluitar contra la violència que se'ns exerceix. Per aquest motiu, el feminisme sorgeix com a una resposta directa a aquesta violència sexista. I si els MMSS volen construir-se més lliures, i volen posar a la pràctica el respecte mutu i el combat real contra tota autoritat i privilegi, és una part imprescindible en la lluita antipatriarcal que el rol masculí també sigui analitzat i desmuntat pels seus protagonistes, posant

en pràctica canvis profunds de manera que “uns quants” renunciïn a la seva posició de poder. I si costa tant, és perquè s'oposa resistència davant de qualsevol canvi que suposi perdre privilegis. Preguntem-nos sincerament qui és qui divideix els MMSS.

Les agressions masclistes existeixen en les nostres quotidianitats i la gestió col·lectiva d'aquestes suposa un treball que no és fàcil per a ningú i és comprensible que ens equivoquem. Ara bé, la dificultat de tot plegat no ens ha de paraitzar sinó que hem d'estar obertes a crítiques i estar predisposades a canviar actituds i maneres d'estar en el món per vèncer el conservadorisme i superar les actituds reaccionàries que no fan altra cosa que dificultar el canvi cap a una realitat més horitzontal. El fet de cometre errors no té perquè ser greu sempre i quan hi hagi una actitud autocrítica i s'assumeixin responsabilitats polítiques.

POSEM NOMS: ANÀLISI DEL PROCÉS DE LA TORNA

De tot el procés de caire polític que s'inicia amb l'agressió del Pau i el Mario en podem extreure diverses idees. Per una banda, analitzarem el comportament de La Torna (LT), tenint en compte el que han fet, ja sigui a nivell públic o privat, però també remarcant el que no han fet. Per una altra banda, analitzarem les actituds i comportaments de la "penya" amb la intenció de reflexionar de manera crítica per a identificar errors, des d'una perspectiva feminista, i intentar que no es tornin a repetir.

La incapacitat política: les 4 estratègies de la Torna

Fent una ullada general a tot el procés podem identificar 4 estratègies que el col·lectiu de LT ha posat en marxa en quatre moments consecutius en el temps. Val a dir que LT ha utilitzat canals formals i públics en complementació amb canals informals i privats per a dur a terme les quatre estratègies: privatització, difamació, victimització i repressió.

1. Privatització

Quan la dona fa pública l'agressió en el seu entorn més proper el col·lectiu s'esforça per mantenir el procés en privat, per despolititzar l'agressió i relegar-la a l'àmbit d'allò personal. Posteriorment es fa pública l'agressió mitjançant el dossier, i LT es veu forçada a prendre "alguna" postura, i posa tots els seus esforços en negar-la, és a dir, tornar-la a invisibilitzar, autoanomenant-se'n els únics gestors legítims, i reduint-la a l'àmbit privat de LT.

2. Difamació

Quan la dona fa pública l'agressió acompanyant-ho d'unes reflexions en una carta pública, l'assemblea de LT reacciona i fa públiques les conclusions del seu procés col·lectiu de gestió de l'agressió del Pau i el Mario. Tot això ho fa a través de dues cartes (una personal per a la dona agredida i una altra pública) que val la pena analitzar des d'una perspectiva feminista perquè són un clar exemple del que NO hem de fer si volem dur a terme un tractament feminista de la violència contra les dones en els nostres espais i en la vida en general.

En la carta identifiquem els següents punts que valorem molt negativament:

- LT s'atribueix el poder de definir què és una agressió (*"aquest ateneu considera que no hi hagut cap agressió sexual"*)
- LT utilitza una perspectiva i llenguatge legalistes, i adopta el paper de jutge
- LT utilitza eufemismes per definir el que la dona va sentir (*"es va sentir violentada"*)
- LT confon les respostes a les agressions amb agressions (*la resposta de la dona al Bahía és definida com la única agressió*)
- LT condemna i problematitza les respostes a les agressions i no les pròpies agressions (*"aquest col·lectiu no pot acceptar l'agressió física per part d'ella a un dels companys en un espai públic", la situació agafa desproporcionalitat, es descontextualitza i es converteix en un problema només quan la dona respon*)
- LT atorga als fets una dimensió privada. La gestió dels fets és vista com una responsabilitat privada (*només afecta als tres i la mala gestió només és responsabilitat de la dona*)
- LT insulta la dona agredida, deslegitimant la seva veu i les seves accions

(l'acusa de manipulació interessada, de fer canvis de versió, de no ser autocrítica, de fer mal ús d'un material molt valuós, de carregar-se el procés de resolució personal)

- LT elogia i dóna cobertura als dos agressors legitimant les seves accions *(autocrítics, víctimes d'unes acusacions greus i injustes, se'ls ha negat la presumpció d'innocència i la possibilitat de defensa, tenen bona intenció per acceptar entrar en el procés de resolució personal)*
- LT s'elogia a ella mateixa en no expressar cap autocrítica col·lectiva

3. Victimització

Quan el grup de suport de la dona agredida inicia la campanya de boicot a LT donada la gravetat de les cartes escrites pel col·lectiu, aquesta comença a adoptar l'estratègia del victimisme en espais informals. A dia d'avui encara no hi ha una altra carta pública per part de totes aquelles persones del col·lectiu que asseguruen no estar d'acord amb la carta que acabem d'analitzar.

4. Repressió

Quan un grup de dones realitza una acció de visibilització a les festes de Gràcia, LT reacciona apallissant aquestes dones, és a dir, s'utilitza l'estratègia de la repressió.

En definitiva, trobem que aquestes 4 estratègies són mostra de la incapacitat política que LT ha tingut, i que en general es té, per fer front a les agressions. És important tenir clar que el fet d'haver dut a terme un procés col·lectiu no és garantia de res. A més, els processos col·lectius mai són neutres ja que sempre es prenen decisions i es dibuixen posicionaments, que en aquest cas han estat conservadors i reaccionaris. LT ha intentat privatitzar un conflicte que és polític que, per tant, ens afecta a totes i en veure que la dona i el grup de suport tenien clara la dimensió política i pública de les agressions, ha pres l'opció de negar la realitat (negant l'agressió) i de difamar la dona per deslegitimar-la. Encara hi ha moltes resistències a assumir el context patriarcal en què totes vivim.

I per cert, estaria bé que assumíssim d'una vegada que la mediació no és una via pertinent ni transformadora quan les dues parts del conflicte en qüestió no estan en la mateixa posició de partida, és a dir, que partim d'una desigualtat. Què és el que s'ha de mediar amb els opressors? Entre un agressor i una dona agredida no hi ha res a mediar, els homes han de deixar d'exercir poder i les dones no hem de permetre que l'exerceixin i si ho fan, cal assenyalar-ho, fer-ho públic i exigir responsabilitats.

Per tant es perd de vista la dimensió política i estructural de la violència masclista. S'evadeixen responsabilitats. S'utilitza la típica tàctica patriarcal de culpabilitzar la dona del problema, i se la deslegitima a través de l'insult. Es problematitza l'actitud i pràctica feminista i no la masclista. És el mateix conservadorisme que tant critiquem: els homes volen conservar els seus privilegis, LT vol conservar el seu poder com a institució amb estatus a Barcelona.

CONCRETEM EL CONTEXT: LA TORNA COM A INSTITUCIÓ POLÍTICA PODEROSA, EL FEMINISME COM A L'ELEMENT QUE MOLESTA

Volem deixar molt clar que totes les raons del nostre anàlisi no responen a cap fet nou ni aïllat, sinó que responen a unes pautes de comportament molt semblants dins els MMSS en referència a d'altres agressions denunciades. Els corporativismes, col·laboracionismes i amiguismes dins els MMSS en suport explícit o implícit a LT s'han donat reiteradament al llarg d'aquests mesos (des de la difusió del dossier i les cartes de LT al març de 2008, passant per l'inici de la campanya de boicot a l'abril, fins a l'acció de visibilització a les festes de Gràcia a l'agost) i això sovint ha comportat un ventall de reaccions individuals i col·lectives poc autocrítiques i conscients davant de les diverses demandes de presa de postura per part de col·lectius i feministes.

Però ara per ara, partim d'una situació general molt clarament desigual, i en el cas concret que ens ocupa:

- Dins l'esfera difusa del que anomenem MMSS, LT és considerada una institució política poderosa a Barcelona, i per tant amb un estatus social i polític important. LT és un col·lectiu mixte que porta més de 10 anys entre la penya, i conformen aquest col·lectiu algunes cares públiques carismàtiques i influents dins els MMSS de Barcelona, entre d'altres no tan carismàtiques però també conegudes. Gràcies al seu estatus privilegiat, LT ha desenvolupat forts mecanismes de resistència a assumir públicament cap taca en el seu expedient, ni com a col·lectiu ni com a individualitats (recordem la defensa que atorga als 2 agressors), i a reconèixer que s'han equivocat i que no tenen ni idea de com afrontar una agressió masclista. I, per tant, s'han convertit en agressors de segon grau pel seu procés carregat d'autoelogi i desprovist d'autocrítica, generant novament més violència.
- Dins l'esfera difusa del que anomenem MMSS, el discurs, l'experiència i la pràctica feminista (autònoma i no mixta) és un treball considerat: En el millor dels casos, com a secundari i no prioritari políticament, de manera que adoptant de manera formal la consigna de “el meu col·lectiu és antisexista, i per tant jo també” sembla ser que ja es tenen assimilats els valors antisexistes, sense haver-los de dur mai a una pràctica quotidiana. En el pitjor dels casos, com a l'enemic hostil al qual cal combatre des de la desconfiança i la ràbia que provoca una lluita que qüestiona els privilegis patriarcals que també conformen els MMSS

MECANISMES D'INVISIBILITZACIÓ DE LES AGRESSIONS

“No només és còmplice qui defensa explícitament l'agressor, sinó també qui, home o dona, fomentant dubtes, difonent veus, deslegitimant la paraula de les dones, crea un clima en el qual els agressors segueixen mantenint la llibertat de moure's tranquils per la ciutat”

Tot i la feina de visibilització i denúncia portada a terme al llarg de mesos, LT ha pogut mantenir les tres agressions amb total impunitat. Fent un balanç global de l'assumpte, està clar que els posicionaments clars de rebuig al respecte han estat l'excepció. Per tot això, trobem necessari analitzar els diferents mecanismes de resistència que habitualment es donen dins els MMSS quan es denuncia una agressió i es demana una postura clara al respecte.

Els mecanismes d'invisibilització de les agressions tenen mecàniques molt similars i hi ha eixos transversals que es repeteixen en tots ells. Hem intentat ressaltar les actituds més recurrents. Som conscients que fer-ne blocs diferenciats és una feina complexa perquè estan entrelligades entre elles, i sovint mai es posa de manifest una sola actitud, sinó que intervenen combinacions de diverses d'elles. Els mecanismes d'invisibilització són aquells que l'agressor, l'entorn i “la penya” en general utilitzem per no fer front a les agressions, per ocultar-les.

1. La difamació i la rumorologia

Perquè es difama:

- per desprestigiar a la dona, per reforçar la cobertura als agressors, per eludir la responsabilitat política (de LT, o en sentit ampli dels MMSS)
- perquè per no perdre privilegis ni tenir cap taca a l'expedient cal difondre justificacions que assegurin l'aïllament i descrèdit de la dona, i cal assenyalar els únics culpables fora del col·lectiu (com el grup de suport i afinitats)
- per no prendre's seriosament l'agressió per comoditat, incapacitat o per por a afrontar el tema des de l'estructuralitat política, l'autocrítica i la voluntat al canvi.

La difamació té moltes cares, tant formals com informals. Un tipus de difamació de caire informal molt habitual és la rumorologia. Un exemple de difamació de caire formal, és la carta pública de LT on es nega l'agressió i s'intenta aïllar la dona. Per tant, LT ha utilitzat mètodes difamatoris formals i informals.

Dins el mecanisme de difamació, val la pena fer un punt i a part en referència a la **rumorologia**: no afrontar les agressions com a un treball polític i col·lectiu, redueix la qüestió a la dimensió privada i amical (molts cops en forma de “conversa de barra”), i per tant, va abans el rumor (sobretot si ens ha arribat per una persona de la que ens refiem, és a dir, via amiguismes) que el fet. Llavors els fets es menysvaloren i passen a tenir una importància “relativa” (tot i disposar de material de testimonis directes, o de saber a qui es pot recórrer per informar-nos) i acaba sent el “boca a boca”, el que realment compta, impeding-se una anàlisi acurada de la situació.

A més a més, la rumorologia quasi sempre va en un sol sentit, i és que la difamació sorgeix per norma general des del sector privilegiat. Si el sector privilegiat

actua així és perquè sap que pot fer-ho, donat que la seva “visió oficial” és la que té credibilitat, i aquesta credibilitat també li atorga l'entorn. Per tant, en el moment en que aquesta difamació és una postura pública i s'insta a l'entorn a participar de l'insult, cada persona i/o col·lectiu dels MMSS és completament responsable de les seves actituds i posicionaments, i per tant sempre hi ha la possibilitat d'aturar el rumor o de no fer-ho, assumir com a pròpia la “visió oficial” o no fer-ho.

2. La repressió

Perquè es reprimeix:

- per no perdre privilegis a tota costa (com en qualsevol altre sistema opressor que no vol perdre privilegis)
- perquè no es tenen arguments polítics (però sí privilegis i credibilitat social) per tant, es sap que amb la repressió (de diferents intensitats) es poden estalviar els arguments polítics

La repressió és també una eina d'ordre i de control social, i està present en gran part dels mecanismes que analitzarem (negació, invisibilització, minimització, aïllament), doncs ja són mesures repressives en elles mateixes, tot i que de diverses intensitats i conseqüències. Per tant, la repressió és una pràctica que també travessa moltes de les altres.

Cal tenir present que també la repressió física ha estat una altra mesura que s'ha aplicat per fer callar les feministes. Algunes “persones” de LT van considerar oportú que tirar octavetes i bombes fèrides en un concert a l'aire lliure era motiu per a agredir físicament a quatre dones. Aquesta reacció significa que es posa a aquestes dones i al que deien les octavetes (acció de visibilització d'una agressió) al mateix nivell que uns feixistes o uns nazis. Això és una mostra clara de l'antifeminisme que ens envolta. D'altra banda també significa que hi ha una sèrie de persones que saben que poden utilitzar aquest tipus de mesures de repressió física perquè la resta d'individus del seu col·lectiu no ho impediran, encara que no ho comparteixin, perquè no s'atreveixen a aturar-ho: exerceixen, doncs, el privilegi de la força.

L'ús de la repressió de qualsevol tipus suposa poder estructural, tenir els mitjans i l'ocasió per a exercir-lo així com la cobertura o legitimació corresponents. Per tant, per poder-ho fer amb total impunitat (tal com va succeir) cal tenir un gran control sobre la “visió oficial” del que després es dirà, i aquí hi juga un paper estrella la difamació i la rumorologia. Els comentaris posteriors que més es van repetir van anar dirigits a justificar els cops i a naturalitzar la pallissa, argumentant que era “el més previsible”. A més a més, les dones que van fer l'acció de visibilització, i per tant, també les dones apallissades, van passar a ser les “culpables” d'haver rebut la pallissa i en general, de la situació de “tensió” generada dins els MMSS. Preguntem-nos perquè encara hi ha gent que no es sorprèn ni s'indigna davant el fet que tirar unes octavetes mereixi una agressió física. Si normalitzem una pallissa en aquestes condicions (amb frases com “és normal” o “s'ho han buscat”) estem afirmant que aquesta pot ser exercida amb total impunitat. Estem naturalitzant-la.

3. El no fer res o el no prendre una postura clara de manera visible

Perquè no prendre una postura clara:

- per patositat/incapacitat, per passivitat/comoditat, per desconeixement, per por a trencaments o canvis...

- perquè LT és una institució política poderosa, i es prefereix donar-li carta blanca (la qual cosa comporta complicitat i autorització) que enfrontar-s'hi
- perquè dins de LT hi ha projectes i persones vàlides (argument molt recurrent)

El no fer res, o el no prendre una postura clara de manera visible, són uns altres mecanismes que s'empren sovint per eludir la responsabilitat col·lectiva que tenim enfront les agressions i la violència masclista. Aquesta manera de fer, que resulta prou còmode per qui la practica, és ineludiblement una postura política en ella mateixa, tot i que sembli que no fer res és una espècie de neutralitat o objectivitat. Cal recordar que davant d'una sèrie d'agressions basades en privilegis estructurals qualsevol resposta és una postura política, i que per tant, no hi ha neutralitat ni objectivitat possible, i la falta de claredat comporta cert nivell de complicitat o d'autorització. També és no tenir una postura clara el fet habitual de donar un suport latent o implícit pel simple fet de que LT té projectes vàlids. Això no és motiu per mantenir-se'n al marge, ja que la única cosa clara és que en aquest cas concret LT no ha mostrat cap mena de validesa.

4. Minimitzar l'agressió (i negar-la)

Perquè minimitzar:

- per relativitzar la importància de l'agressió, i treure credibilitat a la definició de l'agressió per part de l'agredida
- per a reforçar la despolitització de l'agressió i facilitar el reduir-la a l'àmbit personal, privat i ambigu: qüestionament de la dimensió política, estructural i col·lectiva de l'agressió
- per ampliar la maximització/demonització de les respostes a les agressions

Els mecanismes de minimització de les agressions (que arriben fins a l'extrem de la negació) són sempre una constant un cop es fan públiques. Els agressors i el seu entorn incondicional, fent ús dels seus privilegis i de la seva "credibilitat", utilitzaran el mecanisme de minimització per relativitzar la importància de l'agressió, i qüestionar el poder de definició per part de l'agredida: la LT s'erigeix com a jutge i defineix l'agressió a "la seva mida" (l'eufemitza o la nega) i l'entorn ho assumeix com a propi. Les persones que li atorguen credibilitat deixen de comportar-se com a ens polítics i crítics per a basar-se en relacions d'incondicionalitat amical o política.

L'objectiu de qualsevol argument de minimització és el desprestigi i la negació de credibilitat de la persona agredida. Alhora aquesta relativització serveix per a reforçar la despolitització de l'agressió i facilitar el reduir-la a l'àmbit personal i privat, ple de matisos i personalismes; qüestionant de la dimensió política, estructural i col·lectiva de l'agressió.

Cal afegir que per contra, s'han "**maximitzat**" o demonitzat certes respostes a les agressions que s'han donat al llarg del procés: com per exemple l'hòstia del Bahia, el boicot a LT, o l'acció de visibilització durant festes. Per què sempre atorguem un doble raser que legitima o deslegitima la postura activa, la confrontació directa i/o l'ús de la violència segons qui l'exerceix? Serà cert que realment existeix una violència patriarcal estructural que atorga uns privilegis a uns quants i oprimeix i invisibilitza a unes quantes? Seria útil fer una reflexió enfront els diferents usos de la violència, de la confrontació, o de la presa d'un paper actiu en la història, i adonar-nos de com en alguns casos ho legitimem, reforcem i exaltem, i en d'altres casos ho deslegitimem, estigmatitzem i aïllem.

5. La privatització

Perquè la privatització:

- per mantenir l'agressió en el terreny privat, i que no es tracti políticament ni es donin debats de fons: sobretot que no hi hagi cap taca en l'expedient.
- per facilitar les mecàniques d'ocultació de les respostes a les agressions (no difondre dossier, no informar sobre la pallissa, rumors...)

A través de la privatització s'intenta mantenir l'agressió en l'àmbit privat, seguint la màxima de “els draps bruts es renten a casa”. Aquesta privatització es pot donar d'una manera formal, per exemple, no difonent el material; o bé, de manera informal, restringint el tipus d'informació a transmetre.

Les agressions no són una qüestió limitada a l'esfera de la intimitat sinó que són una qüestió de violència estructural, és a dir, cal fer-les públiques i donar-los una dimensió política. Soterrar aquestes en la privacitat és i ha estat sempre una de les estratègies patriarcal que més han funcionat per a aïllar la dona i per a posar en segon pla les agressions, perpetuant la violència masclista i retrocedint qualsevol pràctica feminista, generant així una espiral d'invisibilització molt difícil d'afrontar per qui denuncia.

6. L'aïllament

Perquè l'aïllament:

- per expulsar i desacreditar l'element que molesta
- per tancar files entorn la “visió oficial”

S'expulsa i es desacredita a qui denuncia i visibilitza l'agressió perquè està assenyalant la violència masclista. El fet d'aïllar les persones que volen fer pública l'agressió (i demanen una postura política al respecte) facilita la invisibilització de l'agressió i la mecànica d'ocultació de les respostes a aquesta.

Fer callar i aïllar els elements que molesten tornen a ser estratègies de control i de manteniment de l'estatus quo, legitimant la “visió oficial” i potenciant un discurs homogeni a tota costa, de manera que es garanteixi la cohesió de grup.

A continuació parlarem de la victimització i la insistència en el diàleg com a única via, que no són exactament mecanismes de invisibilització però són dues actituds a les que han recorregut la penya repetides vegades i ens sembla important destacar-les:

7. La victimització

Perquè la victimització:

- perquè el ploriqueig “ven molt” i toca “la fibra” de qui no té una postura política madura enfront les agressions
- perquè és una postura molt fàcil que permet “tirar pilotes fora”, fent servir l'emocionalitat i caient en la compassió i el xantatge emocional.

El paper de víctima està molt cotitzat ja que “ven molt”. Si la dona agredida (o

el grup de suport) no es volen situar dins aquest paper (per una qüestió política que radica en la ja comentada estructuralitat de les agressions) és molt usual que algú l'ocupi ràpid. Per tant, per qui no vol afrontar les agressions des de la seva inqüestionable vessant política, el més fàcil i que donarà resultats molt ràpids, serà explotar al màxim el paper de víctima. Aquesta pràctica permet a qui l'usa no afrontar el tema amb profunditat política, i reduir la qüestió dins els marges del patiment personal o col·lectiu. Així s'obvia la resta.

A més a més, pot ser una arma de “doble filo” molt perillosa. Els MMSS etiqueten a la dona (o al grup de suport) i les seves reaccions en el pla irracional i negatiu (ho ha exagerat per cridar l'atenció, han perdut el cap...). I per altra banda, els agressors, el seu entorn proper, o a voltes, els MMSS mateixos s'erigeixen com a “víctimes reals” del procés, i per tant es situen en aquest paper des de la vessant positivitzada de l'assumpte (no s'ho mereixen, estan patint molt...). I aquest mecanisme és fruit de la seva falta d'arguments polítics per defensar les seves postures.

8. La insistència en el diàleg com a única via

Perquè el diàleg:

- per la implicació personal/política amb LT: per tant, es desprestigien les altres respostes per pal·liar la confrontació i no desestabilitzar els MMSS
- perquè dins de LT hi ha projectes i persones vàlides (argument molt recurrent, ja comentat abans)
- perquè com que en els MMSS hi ha dinàmiques sexistes, sovint poden ser blanc de crítiques diverses, i cal assegurar-se que el feminisme no serà gaire contundent. Si el feminisme és contundent cal culpabilitzar-lo de desestabilitzar els MMSS, sempre seguint els criteris de la “visió oficial”

El fet de conèixer els agressors o el col·lectiu, sovint fa que caiguem en la trampa del diàleg etern i el desprestigi d'altres maneres de respondre o d'aportar solucions. Primerament cal dir que el diàleg no exclou altres línies (i viceversa), com en qualsevol altra lluita dels MMSS. Massa sovint es carrega contra les respostes a les agressions que no es basen en el diàleg, ja no per una qüestió de diferenciació de mètode, sinó per la implicació que té el fet que l'objectiu sigui un col·lectiu dels MMSS. Però també cal preguntar-se si totes som companyes en qualsevol circumstància i a qualsevol preu polític (si és que es considera el feminisme com a quelcom polític). En definitiva, sembla que dins dels MMSS no s'admet cap altra opció que la del diàleg, encara que existeixi una postura pública per part de LT des de fa 6 mesos que no garanteix la seguretat de la dona ni parteix dels mínims necessaris per tenir un diàleg que aportï alguna cosa a ambdues parts.

Aquí ve el segon punt: parlar de mantenir un diàleg etern quan existeix una postura pública infame des de fa tant de temps i quan hi ha estratègies clares d'aïllament, difamació, invisibilització... té un sentit i una eficàcia relatives (i aquesta eficàcia relativa s'ha demostrat, ja que en tots aquests mesos d'adoptar aquesta estratègia l'únic que s'ha aconseguit és anar oblidant).

Tot i així, tot i existir diferents línies d'actuació que es poden aplicar en uns o altres moments i situacions, la perversió política es troba en el fet de: titllar les persones que sempre aposten pel diàleg com a les persones creïbles, i titllar a les persones que aposten per la diversitat de vies com a persones sense remei i sense cap intenció política. En qualsevol altre context polític aquesta perversió seria anomenada reformisme, i dins dels MMSS es practica. Davant d'una agressió dins els

MMSS l'acció i/o la confrontació són negatives, el diàleg és l'única via, és més, l'acció desprestigia el diàleg i només causa destrucció i desestabilització. En tot cas l'estabilitat política dels MMSS (i maduresa) no depèn de si es fan o no accions fora del diàleg sinó de la coherència i la pràctica política que es vulgui adoptar.

Per acabar, considerem necessari deixar clar el nostre posicionament respecte l'ús de la violència, per a propiciar una reflexió sobre les diferents legitimitats que se li atorguen, tot i que som conscients que aquest és un tema complex i que necessita més temps i espai de debat. La violència pot ser una eina vàlida i legítima per a lxs oprimidxs, com a autodefensa (partint de que sempre que l'utilitzen aquestxs, és perquè es defensen de la violència estructural que les envolta), i pot ser estratègica i/o alliberadora. Però quan l'empra qui ostenta poder i privilegis és abús de poder, triomfa la llei del més fort sobre l'oprimidx i es converteix en repressió. I això ho veiem així per qualsevol lluita alliberadora que, com la feminista, vol desfer-se de tota opressió.

ALGUNES REFLEXIONS

Tots aquests mecanismes de resistència a afrontar les agressions tenen un rerefons polític que comporta una sèrie de conseqüències greus, tant a nivell de discurs com de pràctica: s'està en contra del feminisme perquè és una força de pressió directa davant del sexisme. En uns ambients en teoria polititzats, i on en teoria haurien d'existir de manera inherent pràctiques d'autocrítica, aprenentatge i canvi, no hauria de ser tan problemàtic adonar-se que els comportaments vers les agressions tenen un component estructural que s'ha de treballar.

L'antifeminisme que existeix en part dels MMSS, es dona com a reacció d'aquests davant la seva pròpia falta de curro polític envers el tema. Tot i els mecanismes repressius i difamatoris que s'han abocat damunt la lluita feminista, seguirà sent la nostra opció política per una clara necessitat, i seguirem assenyalant de la manera que creguem convenient les desigualtats i violències diverses que s'exerceixen tan dins com fora dels MMSS. Per tant la única solució possible com a punt de partida és que es treballin políticament totes aquestes qüestions.

Per als MMSS, el fet que el feminisme qüestioni i es confronti amb l'ordre social establert no hauria de ser problemàtic, és més, les diverses lluites que els conformen solen confrontar-se amb l'ordre social establert. El problema ve quan des de la lluita feminista, el que es confronta més específicament, és l'ordre social establert dins els MMSS en relació al sexisme que hi ha dins. En "el millor dels casos", la reacció més habitual davant les pràctiques de confrontació, acció o assenyalament directe de les agressions, és posar en dubte la necessitat d'aquestes pràctiques, i intentar reconduir l'assumpte cap a posicionaments despolititzats i "descafeïnats". En el pitjor dels casos, es difama a les feministes i se les acusa de debilitar el moviment per contemplar aquests mitjans com a vàlids (entre molts altres). D'aquesta manera es contribueix a reprimir les pràctiques de confrontació, exterioritzant els problemes interns del moviment i retardant el necessari procés polític i de treball dels col·lectius; aquesta mesura i aquest discurs és el modus operandi dels poders. Seria interessant preguntar-se perquè sempre és el feminisme el que ha de desistir en l'enfrontament i no els col·lectius els que haurien de decidir-se a encarar les seves pròpies dinàmiques masclistes. El problema no és la confrontació, el problema és veure la confrontació com un problema, justament en les agressions o en la pràctica feminista. Aquesta és, des de sempre i en tots els àmbits, la visió del privilegi i no de la crítica: mentre per als MMSS el feminisme sigui un "problema", l'únic feminisme positiu serà el que limiti la seva lluita a dialogar.

La por a trencar uns llaços d'afinitat política i personal, semblen un impediment per afrontar les qüestions de manera clara però la culpa d'aquesta por no la té el feminisme, és una mostra més de com n'està de poc treballat el tema. Aquest és un argument fal·laç: l'afinitat no només s'utilitza per a donar-nos copets a l'esquena, sinó que també s'hauria d'utilitzar per a poder-nos fer crítiques. La por al trencament és simplement una excusa per a no afrontar la qüestió. Les poques ganes de treballar i de dir les coses clares es transformen en una culpabilització, altre cop, del feminisme, que sembla ser un element excessivament desestabilitzador.

Tot això porta a veure el feminisme com a l'element hostil. Això diu molt de l'alt grau de radicalització del masclisme davant el qual ens trobem. Però, a més a més, dins els MMSS estan normalitzades les postures polítiques que neguen les agressions sexuals i les campanyes de desprestigi personal a la dona agredida i al seu entorn. Es

deixa campar amb més o menys tranquil·litat els agressors i s'estableix una gran complicitat amb els col·lectius que proporcionen certa cobertura o col·laboren amb les campanyes d'invisibilització o desprestigi. Es van ratificant comportaments i reaccions sota una normalitat que l'únic que provoca és l'agudització de la repressió contra el feminisme actiu i això no són comportaments casuais ni anecdòtics: si partim del punt que ens trobem davant de mecanismes de dominació i violència estructurals, d'uns usos normalitzats de privilegis polítics, totes i cada una de les reaccions contra el feminisme són mesures polítiques repressives.

No voldríem acabar sense fer abans una valoració del que suposa la feina feminista des d'una visió de conjunt. El cas que ens ocupa no és una qüestió aïllada fruit de la fatalitat, sinó que respon a un context molt concret, un context patriarcal, on s'emmarquen i s'entenen dossiers com aquests. I és també en aquest marc on pren sentit i rellevància la feina d'anàlisi, de denúncia, de visibilització i de resposta.

Així, entenem que tot plegat forma part d'una sèrie de pràctiques molt més àmplies que el que pugui suposar l'obertura d'un procés concret. Les reflexions d'aquest dossier i les respostes haguessin estat les mateixes si l'agressió s'hagués donat en qualsevol altre col·lectiu. El nostre objectiu com a feministes va més enllà: apunta directament cap a qualsevol element patriarcal, vingui d'on vingui. I això no ha de ser pres com un atac sinó com una oportunitat d'adonar-nos en quin punt ens trobem i preguntar-nos si realment és el que volem.

El feminisme, entès com un element integrant de les lluites antiautoritàries (i no com l'enemic extern, el culpable de tots els mals ni com quelcom passat de moda), desenvolupa un paper d'autocrítica fonamental per a poder avançar cap a aquell horitzó comú que uneix les lluites transformadores. Assenyalar les carències en les nostres pràctiques i discursos és essencial, no només per no caure en l'autocomplaença, sinó per poder acostar una mica més la realitat a l'ideal. A més, comptem amb una gran quantitat de textos, podem assistir a xerrades i debats generats des del feminisme autònom que ens ajuden a entendre millor el context patriarcal contra el que lluitem, donant certes claus per millorar i avançar no només en el discurs sinó també en la pràctica quotidiana. Això implica estar disposades a fer l'exercici constant de l'autocrítica. I no per imposició sinó per una voluntat real de canvi, ja que és responsabilitat de totxs afrontar-ho.

I per acabar, presentem una proposta d'actuació en cas d'agressions, per oferir una eina pràctica, o almenys una guia, que en faciliti la gestió col·lectiva.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ EN CAS D'AGRESSIONS

A bans de fer una proposta pràctica de com gestionar un cas d'agressió, és important remarcar que no existeix una fórmula concreta i única, sinó que aquesta sorgirà fruit d'un treball constant: sortir del marc teòric i crear debats, generar discurs, crear propostes col·lectives, tenir un posicionament clar sobre la violència de gènere.

Abans de pensar en com canviar la situació de desigualtat social, de les relacions de poder, de maltractament, cal pensar en visibilitzar els mecanismes i dispositius que permeten i mantenen aquesta desigualtat. Com podem mobilitzar-nos com a força política transformadora si no comencem per qüestionar-nos els valors i les normes interioritzades que legitimen la dominació i la desigualtat?

Partim de la necessitat de crear eines i estratègies pràctiques davant les agressions. Motivades per canviar la situació a Barcelona davant d'aquest tema, hem elaborat aquesta proposta que no està tancada; com acabem de dir, no existeix cap fórmula concreta definitiva. És a dir, cal contextualitzar cada agressió, sempre tenint en compte el que la dona vol. Partim d'aquestes premisses:

- Qui defineix l'agressió és la persona agredida. No podem qüestionar-nos els límits de lxs altres, tot i que els nostres límits siguin uns altres en la mateixa situació.
- Qualsevol home és un potencial agressor. L'agressor no és un monstre aliè sinó un home qualsevol, de totes les ètnies, cultures, classes socials... Ser un agressor potencial no té res a veure amb ser bona o mala persona, militant o no. No existeix un prototip real d'agressor.
- Una agressió és un abús de poder, no és un malentès ni un conflicte...
- En cas d'agressió, la mediació només té cabuda si la dona agredida ho vol, o fins que ella ho cregui necessari.
- Cal que l'agressor abandoni els espais que comparteix amb la dona agredida.
- Els col·lectius o grups que gestionen una agressió han de tenir un treball previ i profund sobre violència de gènere. Si el col·lectiu no està preparat o capacitat per a gestionar una agressió, pot recórrer a grups o persones que tinguin experiència en el tema, per a no sotmetre la dona agredida a una mala gestió.
- Cal que els grups que decideixen gestionar una agressió no manipulin informació de cara enfora, és a dir, no mantenir l'agressió invisible, no ocultar qui és l'agressor, traspasar la informació del procés, no frenar respostes paral·leles al procés col·lectiu...

A continuació desenvolupem tres elements bàsics que pensem que són part d'un procés de gestió d'una agressió:

Visibilitzar l'agressió

Sempre tenint en compte com vol actuar la dona agredida, treure de l'esfera privada l'agressió i posar-la en el plànol públic, polític. On? A casa de l'agressor, a la seva feina, en espais col·lectius, en centres socials, és a dir, el seu entorn (si la persona té relacions internacionals enviar la informació i denunciar l'agressió). Com? A través de cartells, pancartes, pintades, fotos de l'agressor, textos... Per què? Tot això per a no permetre que l'agressor estigui en els nostres espais, per a pressionar-lo per a que assumeixi l'agressió i pressionar el col·lectiu i l'entorn per a que es posicionin políticament davant la mateixa -si no ho han fet-

- Fer campanyes i debats sobre violència de gènere.
- Difondre textos sobre el tema.
- Fomentar debats al voltant del cas concret i buscar estratègies de pressió a l'agressor.
- Fer boicot a l'agressor i a les persones o col·lectius que neguen l'agressió o donen cobertura explícita al mateix.
- Exigir un posicionament a l'entorn de l'agressor.

Grup de suport a la dona

- Donar suport a la dona a nivell emocional i polític.
- Encarregar-se de fer pública l'agressió, denunciar-la, sabent com vol actuar la dona.
- Elaborar respostes a l'agressió, tenint en compte el que la dona vol.
- Fer d'intermediari entre la dona i l'agressor i/o altres grups.
- Generar espais de seguretat per a la dona.
- Les persones del grup han de tenir un treball previ sobre violència de gènere, i preferentment, ser properes a la dona a nivell personal i polític.

Grup de confrontació

- Posar límits a l'agressor, tenir el paper de pressionar-lo per a que faci un treball sincer i real al voltant dels seus privilegis que li permeten exercir violència contra les dones, a través d'un acompanyament constant.
- Procurar que l'agressor es mantingui allunyat dels espais freqüentats per la dona i encarregar-se de que els abandoni si es troba amb ella en algun espai.

REFERÈNCIES

- Tijeras para todas. Textos sobre violencia de género en los movimientos sociales (Barcelona, 2007)
- Torres más grandes hemos visto caer. Pensamientos sobre el sexismo en los movimientos sociales (Barcelona, 2008)
- Plantemos cara a las agresiones sexistas en los espacios liberados. Proceso de debate en el CSOA la Revoltosa. Coeditado por Angry Lesbians y Música Libre (Barcelona 2008)
- Gelderloos, P., La no violencia es patriarcal. Coeditado por Riots in Translation y Música Libre (Barcelona 2007)
- Biglia, B. & San Martín, C. (Coords), Estado de Wonderbra: Entretejiendo narraciones feministas sobre las violencias de género. Editorial Virus (Barcelona 2007)

